

સમ્માન કેપિટલ લિમિટેડ

(અગાઉ ઇન્ડિયાબુલ્સ હાઉસિંગ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ તરીકે ઓળખાતી)

નીતિગત વિષય

'તમારા ગ્રાહકને જાણો' (KYC) અને
મની લોન્ડરિંગ વિરોધી (AML) પગલાં

(03 સપ્ટેમ્બર 2025 ના રોજ આયોજિત મીટિંગમાં બોર્ડ દ્વારા સમીક્ષા કરેલ અને મંજૂર કરેલ)

અનુક્રમણિકા

1	પરિચય અને ઉદ્દેશો.....	3
2	લક્ષિત પ્રેક્ષકો.....	3
3	નીતિની ઉપયોગિતા અને માન્યતા.....	3
4	વ્યાખ્યા.....	3
5	નીતિના મુખ્ય તત્વો.....	4
5.1	ગ્રાહક સ્વીકૃતિ નીતિ.....	4
5.1.1	ગ્રાહક ઓળખ પ્રક્રિયા.....	7
5.1.2	ગ્રાહકની ઉચિત ચકાસણી (CDD) પ્રક્રિયા.....	9
5.1.3	બહેતર ઉચિત ચકાસણીના ઉપાયો.....	13
5.1.4	સતત ઉચિત ચકાસણી.....	14
5.1.5	KYC દસ્તાવેજો નું સમયાંતરે અપડેશન.....	16
5.2	જોખમનું મેનેજમેન્ટ.....	18
5.2.1	જોખમ આધારિત અભિગમ.....	18
5.3	ટ્રાન્ઝેક્શનની દેખરેખ.....	19
5.3.1	ટ્રાન્ઝેક્શન ના રેકોર્ડની જાળવણી.....	19
5.3.2	રેકોર્ડમાં સમાવિષ્ટ નિર્દિષ્ટ માહિતી.....	20
5.3.3	રેકોર્ડની જાળવણી અને સાચવણી.....	20
5.3.4	મુખ્ય અધિકારી.....	20
5.4	C-KYC ઓથોરિટી સાથે રજિસ્ટ્રેશન.....	21
6	ગ્રાહકને પ્રશિક્ષણ.....	22
7	નવી ટેકનોલોજી.....	22
8	નીતિના મુખ્ય તત્વો.....	22

1 પરિચય અને ઉદ્દેશો

મુખ્ય દિશાનિર્દેશ - તમારા ગ્રાહકને જાણો (KYC) દિશાનિર્દેશ, 2016 હેઠળ આરબીઆઇ દ્વારા KYC અંગે જારી કરાયેલ અને સમય-સમય પર સુધારેલ માર્ગદર્શિકા મુજબ - સમ્માન કેપિટલ લિમિટેડ (અગાઉ ઇન્ડિયાબુલ્સ હાઉસિંગ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ તરીકે ઓળખાતી) (અહીં હવે પછી "SCL" તરીકે ઓળખાયેલ છે) અને તેની ગ્રુપ કંપનીઓ દ્વારા ધિરાણ / કેડિટ કામગીરી / નાણાંકીય વ્યવહારો માટે તેમની વર્તમાન ઘડાયેલ માર્ગદર્શિકાને સંલગ્ન KYC નીતિ હોવી જરૂરી છે તેને ધ્યાનમાં રાખીને, SCL દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રવૃત્તિના આધારે યોગ્ય ફેરફારો સાથે ઉપરોક્ત KYC માર્ગદર્શિકા અપનાવવામાં આવી છે.

KYC માર્ગદર્શિકાનો ઉદ્દેશ્ય SCL (અહીં હવે પછી કંપની તરીકે ઓળખાશે) અને ગ્રુપ કંપનીઓને ગુનાહિત તત્વો દ્વારા, ઈરાદાપૂર્વક અથવા અજાણતા, મની લોન્ડરિંગ પ્રવૃત્તિઓ અથવા આતંકવાદમાં ધિરાણની પ્રવૃત્તિઓ માટે ઉપયોગમાં લેવાતા અટકાવવાનો છે. KYC પ્રક્રિયાઓ કંપનીને પોતાના ગ્રાહકો અને પોતાના નાણાંકીય વ્યવહારોને વધુ સારી રીતે જાણવા અને સમજવામાં પણ સક્ષમ બનાવશે, જેના લીધે તેને પોતાના જોખમોને સમજદારીપૂર્વક મેનેજ કરવામાં મદદ મળશે. આમ, KYC નીતિને કંપની દ્વારા નીચેના હેતુઓ માટે ઘડવામાં આવી છે:

- મની લોન્ડરિંગ પ્રવૃત્તિઓ માટે SCL નો ઉપયોગ કરવાથી ગુનાહિત તત્વોને રોકવા
- SCL ને પોતાના ગ્રાહકો અને તેમના નાણાંકીય વ્યવહારોને વધુ સારી રીતે જાણવા/સમજવામાં સક્ષમ બનાવવા, જેનાથી કંપનીને જોખમને વિવેકપૂર્વક મેનેજ કરવામાં મદદ મળશે
- લાગુ કાયદા/નિર્ધારિત પ્રક્રિયાઓ મુજબ શંકાસ્પદ પ્રવૃત્તિઓની તપાસ અને જાણ કરવા માટે યોગ્ય નિયંત્રણો મૂકવા.
- લાગુ કાયદા અને નિયમનકારી માર્ગદર્શિકાનું પાલન કરવા.
- સંબંધિત સ્ટાફને KYC/AML/CFT પ્રક્રિયાઓમાં પર્યાપ્ત તાલીમ પ્રાપ્ત હોય તે સુનિશ્ચિત કરવા.

2 લક્ષિત પ્રેક્ષકો

બોર્ડના સભ્યો, ટ્રેઝરી વિભાગ, નાણા વિભાગ, કરવેરા વિભાગ, સચિવાલય વિભાગ અને કામગીરી વિભાગ આ દસ્તાવેજ માટે પ્રાથમિક પ્રેક્ષકો હશે. આ નીતિની એક કોપી કંપનીની વેબસાઇટ પર મૂકવામાં આવશે.

3 નીતિની ઉપયોગિતા અને માન્યતા

આ નીતિ બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ દ્વારા મંજૂર કરેલ તારીખથી લાગુ થશે. આ નીતિને સમયાંતરે, ઓછામાં ઓછી વાર્ષિક ધોરણે, અપડેટ કરવાની રહેશે. કાયદા, નિયમનોમાં ફેરફારોને કારણે સુધારા-વધારાના માધ્યમથી આ નીતિમાં કોઈપણ ફેરફારને તરત જ અમલમાં મૂકવામાં આવશે, ત્યારબાદ તે સાથે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સને જાણ કરવામાં આવશે. નોંધનીય છે કે આ દસ્તાવેજમાં જણાવ્યા મુજબ KYC – AML નીતિ આ સંદર્ભમાં અન્ય કોઈપણ દસ્તાવેજ / પ્રક્રિયા / પરિપત્ર / પત્ર / સૂચનામાં સમાવિષ્ટ અન્ય કોઈપણ બાબત કરતા વધુ પ્રાધાન્ય મેળવશે (KYC-AML). આ નીતિ કંપનીના અને ગ્રુપ કંપનીઓના તમામ વર્ટિકલ/પ્રોડક્ટ પર લાગુ પડશે, પછી ભલે તે હાલમાં ઉપલબ્ધ હોય કે ભવિષ્યમાં આવવાના હોય.

4 વ્યાખ્યા:

ગ્રાહક" નો અર્થ એવા વ્યક્તિ કે જે કોઈ નિયમન હેઠળની સંસ્થા (RE) સાથે નાણાંકીય ટ્રાન્ઝેક્શન અથવા પ્રવૃત્તિમાં સંલગ્ન હોય અને તેમાં એ વ્યક્તિનો સમાવેશ થાય છે કે જેના વતી આ ટ્રાન્ઝેક્શન અથવા પ્રવૃત્તિમાં સંલગ્ન વ્યક્તિ કાર્યરત હોય. સમ્માન કેપિટલ લિમિટેડ એક રજિસ્ટર્ડ NBFC-NDSA છે અને તેથી એક નિયમન હેઠળની સંસ્થા (RE) છે. SCL ની પ્રવૃત્તિઓ મુજબ, નીચેના વ્યક્તિઓ/સંસ્થાઓને ગ્રાહક તરીકે ગણવામાં આવશે

- (i) કરજદારો, તેમાં શામેલ છે, વ્યક્તિ, ફર્મ, ટ્રસ્ટ અથવા કંપની, સહ-કરજદાર, કરજદારના ગેરંટર
- (ii) SCL સાથે રજિસ્ટર્ડ DSA, કલેક્શન એજન્ટ
- (iii) પેનલમાં શામેલ બ્રોકર, કાયદાકીય કંપનીઓ, તકનીકી સલાહકારો, સોફ્ટ/હાર્ડ વાયર સપોર્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ સમાન સેવા પ્રદાતાઓ,
- (iv) કંપની દ્વારા સંકળાયેલા વ્યક્તિગત કાનૂની/તકનીકી સલાહકારો
- (v) રોકાણકારો, શેરધારકો.

5 નીતિના મુખ્ય તત્વો

કંપની અહીં નીચેના ચાર મુખ્ય તત્વોને સમાવિષ્ટ કરીને પોતાની KYC નીતિઓ ઘડે છે:

- (i) ગ્રાહક સ્વીકૃતિ નીતિ;
- (ii) ગ્રાહક ઓળખ પ્રક્રિયાઓ;
- (iii) ટ્રાન્ઝેક્શનની દેખરેખ; અને
- (iv) જોખમનું મેનેજમેન્ટ

5.1 ગ્રાહક સ્વીકૃતિ નીતિ

SCL ની ગ્રાહક સ્વીકૃતિ નીતિનો હેતુ કંપનીના ગ્રાહક સાથેના સંબંધના નીચેના પાસાઓ પર સ્પષ્ટ માર્ગદર્શિકા હોય તે સુનિશ્ચિત કરવાનો છે: -

- અનામી અથવા કાલ્પનિક/બેનામી નામે કોઈ એકાઉન્ટ ખોલવામાં આવ્યું નથી.
- કંપની દ્વારા જાળવવામાં આવતી નકારાત્મક સૂચિમાં અથવા UN એન્ટિ ટેરરિસ્ટ એક્શન ટાસ્ક ફોર્સ દ્વારા તેમજ ભારતમાં નિયમનકારી સંસ્થાઓ દ્વારા સમયાંતરે પ્રસારિત કરવામાં આવતી વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓની સૂચિમાં શામેલ કોઈ નામે એકાઉન્ટ ખોલવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે નહીં
- જોખમની ધારણાના માપદંડો ગ્રાહક અને તેમના ક્લાયન્ટના સ્થાન અને ચુકવણીની પદ્ધતિઓ, ટર્નઓવરનું વોલ્યુમ, સામાજિક અને આર્થિક સ્થિતિ વગેરેના સંદર્ભમાં સ્પષ્ટપણે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે, જેનાથી ગ્રાહકોને ઓછા, મધ્યમ અને ઉચ્ચ જોખમમાં વર્ગીકરણ કરી શકાય (SCL કોઈપણ યોગ્ય નામકરણ પસંદ કરી શકે છે, જેમ કે. લેવલ I, લેવલ II, લેવલ III વગેરે); એવા ગ્રાહકો જેમના પર વિશેષ દેખરેખની જરૂરિયાત હોય, દા.ત. રાજકારણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓ, જો તેમના માટે જરૂરી લાગે તો, તેમને વધુ ઉચ્ચ રીતે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે. સ્વીકૃતિ અને ઓળખ માટે, ગ્રાહકોને મોટાભાગે ઓછું જોખમ, મધ્યમ જોખમ અને ઉચ્ચ-જોખમની કેટેગરીમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે: -

(i) ઓછું જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો: આ નીતિના હેતુ માટે એવી વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓ જેમની ઓળખ અને સંપત્તિના સ્ત્રોતોને સરળતાથી જાણી શકાય, જેમની આવક વ્યવસ્થિત હોય અને તેમના એકાઉન્ટમાં ટ્રાન્ઝેક્શન મોટાભાગે જાણીતા પ્રોફાઇલને અનુરૂપ હોય. ઓછું જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકોના દૃષ્ટાંતરૂપ ઉદાહરણો આ મુજબ હોઈ શકે છે:

- (a) ચેક અથવા બેંક ટ્રાન્સફર દ્વારા પગાર મેળવતા પગારદાર અરજદારો.
- (b) સરકારી વિભાગો સાથે સંકળાયેલ લોકો,
- (c) સરકારી માલિકીની કંપનીઓ, નિયમનકારો અને વૈધાનિક સંસ્થાઓ વગેરેમાં કામ કરતા લોકો.
- (d) સમાજના નિમ્ન આર્થિક સ્તરના લોકો જેમના એકાઉન્ટમાં ઓછું બેલેન્સ અને ઓછું ટર્નઓવર દેખાય, તે મુજબ જ નવા અથવા ₹10 લાખ સુધીના વર્તમાન કરજ ધરાવતા કરજદારોને ઓછા જોખમ તરીકે વર્ગીકૃત

કરી શકાય છે.

- (e) જાહેર ક્ષેત્રના એકમોમાં કામ કરતા લોકો
- (f) પ્રતિષ્ઠિત પબ્લિક લિમિટેડ કંપનીઓ અને બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓમાં કામ કરતા લોકો.
- (g) HNI સિવાયના અન્ય સ્વ-રોજગાર ધારક પ્રોફેશનલ
- (h) ₹1 કરોડ સુધીની વાર્ષિક આવક ધરાવતા અરજદારો
- (i) ₹5 કરોડ સુધીની રકમની લોન ધરાવતા પગારદાર અરજદારો
- (j) ₹10 કરોડ સુધીની રકમની લોન ધરાવતા સ્વ-રોજગાર ધારક અરજદારો

(ii) મધ્યમ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકોમાં શામેલ હશે:

- (a) નોન-હાઉસિંગ લોન મેળવવા ઈચ્છતા પગારદાર અરજદારો.
- (b) બિન-નિવાસી પગારદાર અરજદારો
- (c) 3 વર્ષથી વધુનો વ્યાવસાયિક ટ્રેક રેકોર્ડ ધરાવતી ઉચ્ચ નેટવર્થવાળી વ્યક્તિઓ.
- (d) ₹5 કરોડથી વધુની, ₹25 કરોડ સુધીની રકમની લોન ધરાવતા પગારદાર અરજદારો/ ₹10 કરોડથી વધુની, ₹25 કરોડ સુધીની રકમની લોન ધરાવતા સ્વ-રોજગાર ધારક અરજદારો.
- (e) 1 કરોડથી વધુ પરંતુ ₹5 કરોડ સુધીની વાર્ષિક આવક ધરાવતા અરજદારો
- (f) સંપૂર્ણ પારિવારિક શેરહોલ્ડિંગ અથવા લોન સ્ટ્રક્ચર પર લાભદાયી માલિકી ધરાવતી કંપનીઓ.

(iii) ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો કે જેઓ અમારા માટે સરેરાશ કરતાં વધુ જોખમ ઊભું કરે તેવી શક્યતા છે, તેમને ગ્રાહકની પૃષ્ઠભૂમિ, પ્રવૃત્તિની પ્રકૃતિ અને સ્થાન, મૂળ દેશ, ફંડના સ્ત્રોતો અને તેમની ક્લાયન્ટ પ્રોફાઇલ વગેરેના આધારે ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે. કંપની અમારી ક્રેડિટ રિસ્ક નીતિ અને ઓપરેશન મેન્યુઅલની માર્ગદર્શિકા અનુસાર જોખમ મૂલ્યાંકનના આધારે કેસની વિગતવાર તપાસ કરશે. વિશેષ ઉચિત ચકાસણીની જરૂરિયાતવાળા ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકોના ઉદાહરણોમાં સમાવેશ થઈ શકે છે:

- (a) ₹5 કરોડથી વધુની વાર્ષિક મૂલ્યાંકન કરેલ આવક ધરાવતા અરજદારો
- (b) પગારદાર સિવાયના બિન-નિવાસી ગ્રાહકો.
- (c) ટ્રસ્ટ, સખાવતી સંસ્થાઓ, NGO અને સંસ્થાઓ, જે દાન મેળવે છે.
- (d) સંપૂર્ણ પારિવારિક શેરહોલ્ડિંગ અથવા લાભદાયી માલિકી ધરાવતી કંપનીઓ, KYC સાથેની લોન પર નહીં.
- (e) ₹25 કરોડથી વધુની રકમની લોન ધરાવતા અરજદારો
- (f) બિન-વ્યક્તિગત અરજદારો રિયલ એસ્ટેટ (*), જ્વેલરી અથવા બુલિયન બિઝનેસ ધરાવતા બિન-વ્યક્તિગત અરજદારો.
- (g) વિદેશી મૂળના રાજકારણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓ (PEP),
- (h) નોન-ફેસ ટુ ફેસ ગ્રાહકો
- (i) ઉપલબ્ધ જાહેર માહિતી વગેરે મુજબ સંદિગ્ધ પ્રતિષ્ઠા ધરાવતી ગુપ્ત/સહયોગી કંપનીઓના ડિરેક્ટર/પ્રમોટર સાથે સંબંધિત વ્યક્તિ.

** કમર્શિયલ/કોર્પોરેટ/બિલ્ડર લોન સેગમેન્ટના ગ્રાહકો માટે ઉન્નત યોગ્ય-ચકાસણીના પગલાં અપનાવવામાં આવે છે અને વર્ગીકરણ માટે આવા ગ્રાહકોને આવક અને લોનની રકમની મર્યાદા લાગુ થશે નહીં.

માપદંડો

પ્રોફાઇલ*	બિલ્ડર - પ્રોજેક્ટ કંશ ફ્લોવાળા	મધ્યમ
	બિલ્ડર - અન્ય	ઉચ્ચ જોખમ
	બુલિયન ટ્રેડિંગ સિવાયના અન્ય બિઝનેસ	મધ્યમ

- એવા કોઈ એકાઉન્ટ ખોલવા નહીં અથવા વર્તમાન એકાઉન્ટ હોય તો બંધ કરવા, જ્યાં કંપની ગ્રાહકની ઉચિત ચકાસણી (CDD) ના પગલાં લાગુ કરવામાં અસમર્થ હોય, એટલે કે કંપની ઓળખની ચકાસણી કરવામાં અને/અથવા ગ્રાહકના અસહકાર કે કંપનીને પ્રદાન કરેલ ડેટા/માહિતીની અવિશ્વસનીયતાને કારણે જોખમના વર્ગીકરણ મુજબના જરૂરી દસ્તાવેજો મેળવવામાં અસમર્થ હોય. કંપની ગ્રાહકના સંબંધમાં સુસંગત CDD પગલાંનું પાલન કરવામાં અસમર્થ હોય, તો તે આવશ્યકતા અનુસાર STAR ફાઇલ કરવાનું વિચારશે.
- ધારણા કરેલ જોખમ અને સમયાંતરે જારી કરાયેલ માર્ગદર્શિકાઓના આધારે વિવિધ કેટેગરીના ગ્રાહકોના સંદર્ભમાં આવશ્યક દસ્તાવેજો અને અન્ય માહિતી એકત્રિત કરવામાં આવશે, ગ્રાહક પાસેથી એવી ઘોષણા લેવામાં આવશે કે આ કાર્યવાહી/ ટ્રાન્ઝેક્શન PML એક્ટ, 2002 નું અને આ સંદર્ભે નિયમનોનું ઉલ્લંઘન કરતા નથી.
- સંજોગો કે જેમાં ગ્રાહકને અન્ય વ્યક્તિ/સંસ્થા વતી કાર્ય કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવી હોય, તો તે સ્થાપિત કાયદા અને પ્રથાઓ સાથે સુસંગત હોવા જોઈએ, અને ગ્રાહક સંતોષકારક રીતે એ કારણ/બાબતનો જવાબ આપી શકવા જોઈએ કે શા માટે એકાઉન્ટને મેન્ટેન ધારક દ્વારા સંચાલિત કરવું જરૂરી છે અથવા જ્યાં વિશ્વાસપાત્ર ક્ષમતામાં મધ્યસ્થી દ્વારા એકાઉન્ટ ખોલવામાં આવ્યું હોય
- કંપની પાસે એક પ્રમાણભૂત ગ્રાહક ઓળખ પ્રક્રિયા હોવી જોઈએ અને દરેક એકાઉન્ટ ખોલતા પહેલાં તેનું પાલન થવું જોઈએ. નવું એકાઉન્ટ ખોલતા પહેલાં જરૂરી તપાસ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવશે, જેથી ગ્રાહકની ઓળખ દેખીતી રીતે કોઈપણ ગુનાહિત પૃષ્ઠભૂમિ ધરાવતા વ્યક્તિ અથવા પ્રતિબંધિત સંસ્થાઓ જેમ કે પરિપત્રો વગેરેમાં ઉપલબ્ધ વૈચક્તિક આતંકવાદીઓ અથવા આતંકવાદી સંગઠનો સાથે મેચ ના થાય.
- વર્તમાન એંડ્રેસનો પુરાવો મેળવવાના હેતુ માટે સમાજના આર્થિક અથવા સામાજિક રીતે પછાત વર્ગના ગ્રાહકને કેટલીક છૂટછાટ આપવામાં આવી શકે છે. સામાન્ય જનતાને, ખાસ કરીને જેઓ નાણાંકીય અથવા સામાજિક રીતે પછાત હોય, જેમાં વિકલાંગ વ્યક્તિઓ (PwDs)નો સમાવેશ થાય છે, તેમને બેંકિંગ/નાણાંકીય સુવિધાનો ઇનકાર ન થવો જોઈએ. ઓનબોર્ડિંગ અથવા KYC ના સમયાંતરે અપડેટ માટેની કોઈપણ અરજી વિચારણા વિના નકારવામાં આવશે નહીં.
- કંપની આ નીતિમાં ઉલ્લેખિત જોખમ વર્ગીકરણના આધારે અને ક્રેડિટ જોખમ નીતિ મુજબ, ક્રેડિટ મૂલ્યાંકન દરમિયાન દરેક નવા ગ્રાહક માટે પ્રોફાઇલ તૈયાર કરશે. ગ્રાહકની પ્રોફાઇલમાં ગ્રાહકની ઓળખ, સામાજિક/આર્થિક સ્થિતિ, બિઝનેસ પ્રવૃત્તિની પ્રકૃતિ, તેમના ક્લાયન્ટના બિઝનેસ વિશેની માહિતી અને તેમના સ્થાન વગેરેને લગતી માહિતી હશે. ઉચિત ચકાસણીનો પ્રકાર અને હદ કંપની દ્વારા ધારણા કરેલ જોખમ પર આધારિત રહેશે. જો કે, ગ્રાહકની પ્રોફાઇલ તૈયાર કરતી વખતે, કંપની ગ્રાહક પાસેથી માત્ર એવી માહિતી મેળવશે, જે જોખમની કેટેગરી સાથે સંબંધિત હોય અને તેમની અંગત બાબતોનું ઉલ્લંઘન કરતી ના હોય. ગ્રાહક પાસેથી મેળવેલી માહિતીનો દુરુપયોગ થવો જોઈએ નહીં, ગ્રાહક પાસેથી કોઈપણ અન્ય માહિતી તેમની સંમતિ સાથે અને એકાઉન્ટ ખોલ્યા પછી અલગથી માંગવી જોઈએ. ગ્રાહકની પ્રોફાઇલ એક ગોપનીય દસ્તાવેજ હશે અને તેમાં સમાવિષ્ટ વિગતોને ક્રોસ સેલિંગ અથવા અન્ય કોઈપણ હેતુ માટે જાહેર કરવામાં આવશે નહીં.
- જોઈન્ટ એકાઉન્ટ ખોલતી વખતે તમામ જોઈન્ટ એકાઉન્ટ ધારકો માટે CDD પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવે છે. એકાઉન્ટ ખોલતી વખતે અને સમયાંતરે અપડેટ કરતી વખતે KYC હેતુ માટે માંગવામાં આવતી ફરજિયાત માહિતી,

આ નીતિના આગામી સેક્શનમાં ઉલ્લેખિત છે.

- વૈકલ્પિક/અતિરિક્ત માહિતી, એકવાર એકાઉન્ટ ખૂલ્યા પછી, ગ્રાહકની સ્પષ્ટ સંમતિ સાથે મેળવવાની રહેશે.
- KYC કરેલ કોઈ વર્તમાન ગ્રાહક, જો અમારી સાથે અન્ય એકાઉન્ટ ખોલાવવા માંગતા હોય, તો નવેસરથી CDD ની પ્રક્રિયા કરવાની કોઈ જરૂર નથી. કંપનીએ CDD ની પ્રક્રિયા UCIC ના સ્તરે કરવાની રહેશે. KYC કરેલ કોઈ વર્તમાન ગ્રાહક, જો કંપની પાસે અન્ય એકાઉન્ટ ખોલાવવા અથવા કોઈ અન્ય પ્રોડક્ટ અથવા સર્વિસ મેળવવા માંગતા હોય, તો ગ્રાહકની ઓળખનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી નવેસરથી CDD ની પ્રક્રિયા કરવાની કોઈ જરૂર રહેશે નહીં.
- જ્યાં પાનકાર્ડ - પરમેનન્ટ એકાઉન્ટ નંબર (PAN) પ્રાપ્ત કરવામાં આવ્યો હોય, તો તેને જારીકર્તા ઓથોરિટીની વેરિફિકેશન સુવિધામાંથી વેરિફાઇ કરવામાં આવશે.

5.1.1 ગ્રાહક ઓળખ પ્રક્રિયા

ગ્રાહકની ઓળખનો અર્થ એ છે કે CDD એટલે કે ગ્રાહકની ઓળખ કરવી અને બોર્ડ દ્વારા નિર્ધારિત વિશ્વસનીય, સ્વતંત્ર સ્ત્રોતના દસ્તાવેજો, ડેટા અથવા માહિતીનો ઉપયોગ કરીને તેમની ઓળખને વેરિફાઇ કરવાની પ્રક્રિયા કરવી. દરેક નવા ગ્રાહકની ઓળખ, પછી તે નિયમિત હોય કે પ્રાસંગિક, અને ઈચ્છિત બિઝનેસ સંબંધના પ્રકારનો હેતુ સ્થાપિત કરવા માટે સંતુષ્ટિ મુજબ જરૂરી પર્યાપ્ત માહિતી મેળવવી. સંતુષ્ટિનો અર્થ એ છે કે સક્ષમ ઓથોરિટીની સંતુષ્ટિ મુજબ વર્તમાન માર્ગદર્શિકાના અનુપાલનમાં ગ્રાહકની જોખમ પ્રોફાઇલના આધારે ઉચિત ચકાસણી કરવામાં આવી હતી તેમ જણાવવું. ગ્રાહક ઓળખ પ્રક્રિયા વિવિધ તબક્કામાં હાથ ધરવામાં આવશે: -

- (a) ગ્રાહક સાથે એકાઉન્ટ-આધારિત સંબંધની શરૂઆત.
- (b) જ્યારે મેળવેલ ગ્રાહક ઓળખ ડેટાની અધિકૃતતા/સત્યતા અથવા સંપૂર્ણતા વિશે શંકા હોય, ગ્રાહક ઓળખ ડેટા.
- (c) એજન્ટ તરીકે થર્ડ પાર્ટી પ્રોડક્ટનું વેચાણ કરવું, તેમની પોતાની પ્રોડક્ટ અને અન્ય કોઈપણ પ્રોડક્ટને પચાસ હજારથી વધુ કિંમતે વેચવી.

કંપની એકાઉન્ટ-આધારિત સંબંધ શરૂ કરતી વખતે ગ્રાહકોની ઓળખની ચકાસણી કરવા માટે થર્ડ પાર્ટી દ્વારા કરવામાં આવેલ CDD પર, નીચેની શરતોને આધિન, ભરોસો રાખી શકે છે:

- (a) થર્ડ પાર્ટી દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ ગ્રાહકની યોગ્ય ચકાસણીના રેકોર્ડ અથવા માહિતી તરત જ થર્ડ પાર્ટી અથવા સેન્ટ્રલ KYC રેકોર્ડ રજિસ્ટ્રીમાંથી પ્રાપ્ત કરવામાં આવે છે.
- (b) ઓળખ ડેટાની કોપી અને ગ્રાહકની ઉચિત ચકાસણીની આવશ્યકતાઓને લગતા અન્ય સંબંધિત દસ્તાવેજોની કોપી વિનંતી કરવા પર વિના વિલંબ થર્ડ પાર્ટી દ્વારા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે એ બાબતે કંપની દ્વારા પોતાને સંતુષ્ટ કરવા માટે પર્યાપ્ત પગલાં લેવામાં આવ્યા હોય.
- (c) થર્ડ પાર્ટીનું નિયમન, નિરીક્ષણ અથવા તેની દેખરેખ કરવામાં આવતી હોય, અને પ્રિવેન્શન ઓફ મની-લોન્ડરિંગ એક્ટ હેઠળની જરૂરિયાતો અને જવાબદારીઓને અનુરૂપ ગ્રાહકની ઉચિત ચકાસણી અને રેકોર્ડ-રાખવાની આવશ્યકતાઓનું પાલન કરવા માટેના ઉપાયો અમલમાં હોય.
- (d) થર્ડ પાર્ટી ઉચ્ચ જોખમ તરીકે મૂલ્યાંકન કરેલા દેશ અથવા અધિકારક્ષેત્રમાં સ્થિત હોવા જોઈએ નહીં.
- (e) CDD માટેની અંતિમ જવાબદારી, જેમાં થર્ડ પાર્ટી દ્વારા કરેલ તેમજ લાગુ પડતા ઉચિત ચકાસણીના બહેતર પગલાં લેવાનો સમાવેશ થાય છે, તે કંપનીના શિરે રહેશે.

UAPA, 1967 ના સેક્શન 51A નું અમલીકરણ: સુરક્ષા પરિષદના ઠરાવ 1988(2011) અને UNSCR 1718 ની પ્રતિબંધિત સૂચિ અને અન્ય UNSCR અનુસાર UNSC ના 1267/1989 ISIL (Da'esh) અને અલ-કાયદાની પ્રતિબંધિત સૂચિ તાલિબાનની પ્રતિબંધિત સૂચિમાં અપડેટ.

24.03.2021 ના આરબીઆઇ ના પરિપત્રની શરતોમાં, તમામ નિયમન હેઠળની સંસ્થાઓને ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ (નિવારણ) (UAPA) અધિનિયમ, 1967 ના સેક્શન 51A ના સંદર્ભમાં કડક અનુપાલન માટે સૂચના આપવામાં આવી છે, એટલે કે એવી વ્યક્તિઓ/સંસ્થાઓના નામે કોઈ એકાઉન્ટ ન હોવું, કે જેઓ, યુનાઇટેડ નેશનની સુરક્ષા પરિષદ (UNSC) દ્વારા અને અન્ય UNSCR દ્વારા મંજૂર અને સમયાંતરે પ્રસારિત, આતંકવાદીઓ સાથે સંકળાયેલ હોવાની શંકા હોય તેવા વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓની સૂચિમાં હોય તેમજ તેમને 14 માર્ચ, 2019 ના ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ (નિવારણ) અધિનિયમ, 1967, (UAPA) માં નિર્ધારિત પ્રક્રિયાનું પાલન કરવા માટે પણ સૂચિત કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત માર્ગદર્શિકાઓનું પાલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે, નીચે જણાવેલ પ્રક્રિયાને અનુસરવામાં આવશે: -

- UNSC પ્રતિબંધિત સૂચિ અને આતંકવાદ નિવારણ અને દમન (સુરક્ષા પરિષદના ઠરાવનો અમલ) ઓર્ડર, 2007 ના શેડ્યૂલમાં ઉપલબ્ધ સૂચિઓ, દૈનિક ધોરણે વેરિફાઇ કરવામાં આવશે અને ઉમેરા, બાદબાકી અથવા અન્ય ફેરફારોના સંદર્ભમાં સૂચિમાં કોઈપણ સંશોધનોને RE દ્વારા સાવચેતીપૂર્વક અનુપાલન માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.
- ઉપરોક્ત વ્યક્તિ/સંસ્થાની ઇલેક્ટ્રોનિક સ્વરૂપમાં અપડેટ કરેલી સૂચિની જાળવણી.
- નવા ગ્રાહકની તમામ એપ્લિકેશન કે જે ઉપરોક્ત સૂચિ સાથે મેચ થતી હોય, જો કોઈ હોય, તો તેની તપાસ કરવામાં આવશે.
- તમામ વર્તમાન ગ્રાહકોની સમયાંતરે તપાસ કરવી.
- જો કોઈ મેચ જોવા મળે, તો તેની વધુ તપાસ કરવામાં આવશે અને છેતરપિંડી નિયંત્રણ એકમ દ્વારા જરૂરી રિપોર્ટિંગ કરવામાં આવશે અને આવા ગ્રાહકોની વિગતો FIU-IND, રાજ્ય/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશના UAPA નોડલ અધિકારીને અને ગૃહ મંત્રાલય (MHA) ને જણાવવામાં આવશે.
- નિર્ધારિત ફોર્મેટમાં FIU-IND માં શંકાસ્પદ ટ્રાન્ઝેક્શન રિપોર્ટ (STR) દાખલ પણ કરવો.
- એકવાર નિ:શંકપણે મેચ મળી જાય પછી, કોઈ નાણાંકીય ટ્રાન્ઝેક્શનની પરવાનગી આપવામાં આવશે નહીં.
- કંપનીએ, ભારત સભ્ય હોય તેવી કોઈપણ આંતરરાષ્ટ્રીય અથવા વિવિધ દેશોની સરકારો વચ્ચેની સંસ્થા દ્વારા કહેવામાં આવે અને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સ્વીકૃત હોય, ત્યારે વળતા ઉપાયો હાથ ધરવાના રહેશે

PML નિયમોના નિયમ 9 ની જોગવાઈ હેઠળ, એકાઉન્ટ ખોલ્યા/ ટ્રાન્ઝેક્શન કર્યા પછી વાજબી સમયમાં ક્લાયન્ટની ઓળખને વેરિફાઇ કરવામાં મળેલ છૂટ પાછી ખેંચી લેવામાં આવે છે. ઉપરાંત, નિયમ 9 માં નિર્દેશિત કર્યા મુજબ અધિકારીઓ લાભદાયી માલિકની ઓળખ કરશે અને તેની ઓળખને વેરિફાઇ કરવા માટે તમામ વાજબી પગલાં લેશે. આ નિયમમાં આવશ્યકતા મુજબ અધિકારીઓએ યાલી રહેલ ઉચિત ચકાસણીને દરેક ક્લાયન્ટ સાથેના બિઝનેસ સંબંધોના સંદર્ભમાં કરવાની રહેશે અને તેઓ ગ્રાહક, તેમના બિઝનેસ અને જોખમ પ્રોફાઇલ તેમજ ડંડ/સંપત્તિના સ્ત્રોત વિશેની પોતાની જાણકારી યોગ્ય છે એ સુનિશ્ચિત કરવા માટે ટ્રાન્ઝેક્શનની ઝીણવટપૂર્વક તપાસ કરવાની રહેશે.

કંપનીએ 1 સપ્ટેમ્બર, 2023 ના ઓર્ડર, જેનું શીર્ષક છે- "સામૂહિક વિનાશના શસ્ત્રો (WMD) અને તેમની ડિલિવરી સિસ્ટમ (ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓના નિવારણ) અધિનિયમ, 2005 (WMD અધિનિયમ, 2005) ના સેક્શન 12A ના અમલીકરણ માટેની પ્રક્રિયા", તેનું અનુપાલન કરવા માટે પર્યાપ્ત ઉપાયો કરવાના રહેશે, આ ઓર્ડર WMD અધિનિયમ, 2005 ના સેક્શન 12A હેઠળ નિર્દિષ્ટ સૂચિમાં વ્યક્તિઓ/સંસ્થાઓના એકાઉન્ટ, નાણાંકીય મિલકત વગેરેને સ્થગિત / અસ્થગિત કરવા માટેની જરૂરિયાતો અને હિસ્સેદારો દ્વારા લેવાના પગલાંના સંદર્ભે ભારત સરકારના નાણાં મંત્રાલય દ્વારા જારી કરેલ છે. :-

- I. જો કોઈ વ્યક્તિ / સંસ્થાની વિગતો નિર્ધારિત સૂચિમાંની વિગતો સાથે મેચ થતી હોય તો આવા કિસ્સામાં કંપની કોઈ ટ્રાન્ઝેક્શન ના થાય એ સુનિશ્ચિત કરશે.
- II. કંપની, આપેલ પરિમાણો પર, ગ્રાહક સાથે સંબંધ સ્થાપિત કરતી વખતે તપાસ કરશે અને સમયાંતરે વેરિફાઇ કરશે કે નિર્ધારિત સૂચિમાંની વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓ કોઈપણ ડંડ, નાણાંકીય સંપત્તિ વગેરે, બેંક એકાઉન્ટ

વગેરેના રૂપમાં ધરાવે છે કે નહીં.

- III. ઉપરોક્ત કિસ્સાઓમાં જો કોઈ મેચ જોવા મળે, તો કંપની તરત જ સંકળાયેલ ફંડ, નાણાંકીય સંપત્તિઓ અથવા આર્થિક સંસાધનોની સંપૂર્ણ વિગતો સાથે ટ્રાન્ઝેક્શનની વિગતોની જાણ કેન્દ્રીય નોડલ અધિકારી (CNO) ને કરશે, જેમને WMD અધિનિયમ, 2005 ના સેક્શન 12A હેઠળ શક્તિઓનો ઉપયોગકર્તા ઓથોરિટી તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવેલ છે. કમ્યુનિકેશનની એક કોપી જ્યાં એકાઉન્ટ/ટ્રાન્ઝેક્શન થયું હોય એ રાજ્યના નોડલ અધિકારીને અને આરબીઆઇને મોકલવામાં આવશે. RE એ FIU-IND માં એક STAR ફાઇલ કરશે, જેમાં ઉપર કવર કરેલ એકાઉન્ટમાં હાથ ધરવામાં આવેલ અથવા પ્રયાસ કરાયેલ તમામ ટ્રાન્ઝેક્શનનો સમાવેશ થશે.
- IV. FIU-ઇન્ડિયાના પોર્ટલ પર ઉપલબ્ધ, સમયાંતરે સુધારેલ, નિર્ધારિત સૂચિનો RE સંદર્ભ લઈ શકે છે.
- V. જો કોઈ ગ્રાહક પાસે રહેલ ફંડ અથવા સંપત્તિઓ WMD અધિનિયમ, 2005 ના સેક્શન 12A ના સબ-સેક્શન (2) ના ક્લોઝ (a) અથવા (b) ના કાર્યક્ષેત્ર હેઠળ આવતી હોય એવું નિ:શંકપણે માનવાના કારણો હોય, તો RE એ વિના વિલંબ CNO ને ઇમેઇલ, ફેક્સ અને પોસ્ટ દ્વારા સૂચના આપીને, આવી વ્યક્તિ/સંસ્થાને નાણાંકીય ટ્રાન્ઝેક્શન કરવાથી રોકવાના રહેશે.
- VI. જો CNO પાસેથી RE ને સેક્શન 12A હેઠળ સંપત્તિઓને સ્થગિત કરવાનો ઓર્ડર પ્રાપ્ત થાય, તો RE એ વિના વિલંબ, ઓર્ડરનું પાલન કરવા માટે જરૂરી પગલાં લેવાના રહેશે.
- VII. ફંડને અસ્થગિત કરવાની પ્રક્રિયા, વગેરે, ઓર્ડરના ફકરા 7 મુજબ કરવામાં આવશે. તદનુસાર, કોઈ વ્યક્તિ/સંસ્થા પાસેથી મળેલી અસ્થગિત કરવા સંબંધિત એપ્લિકેશનની કોપીને, RE દ્વારા અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલ, સ્થગિત કરેલ સંપત્તિની સંપૂર્ણ વિગતો સાથે, CNO ને ઇમેઇલ, ફેક્સ અને પોસ્ટ દ્વારા, બે કાર્યકારી દિવસોમાં મોકલવામાં આવશે.

તેથી, બોર્ડ દ્વારા મંજૂર કરાયેલ ગ્રાહક ઓળખ નીતિનું વિવિધ તબક્કાઓ પર સખતપણે પાલન કરવું પડશે, એટલે કે સંબંધ સ્થાપિત કરતી વખતે ; નાણાંકીય ટ્રાન્ઝેક્શન કરતી વખતે અથવા જ્યારે કંપનીને અગાઉ પ્રાપ્ત કરેલ ગ્રાહક ઓળખ ડેટાની અધિકૃતતા/સત્યતા અથવા સંપૂર્ણતા વિશે શંકા હોય.

કંપનીને પોતાની સંતુષ્ટિ મુજબ, દરેક નવા ગ્રાહક, પછી નિયમિત હોય કે પ્રાસંગિક, તેમની ઓળખ અને ઇચ્છિત પ્રકારના સંબંધના હેતુ માટે જરૂરી પર્યાપ્ત માહિતી મેળવવાની રહેશે. PML નિયમોનો નિયમ 9 અને આરબીઆઇ અને આરબીઆઇ ના નિર્દેશો વિવિધ પ્રકારના ગ્રાહકો જેમ કે વ્યક્તિઓ, કંપનીઓ, ભાગીદારી પેઢી, ટ્રસ્ટ, અસંગઠિત સંઘ અથવા વ્યક્તિઓના અને ન્યાયિક વ્યક્તિઓના મંડળને ઓળખવા માટે દસ્તાવેજો/માહિતી મેળવવા માટે પ્રદાન કરે છે. SCL ના તમામ કર્મચારીઓ અને અધિકારીઓને ઉપરોક્ત નિયમની જોગવાઈઓ નોંધવાની અને તેનું અનુપાલન સુનિશ્ચિત કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.

ગ્રાહકની ઓળખની જરૂરિયાતો, ઉક્ત નિયમની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને અધિકારીઓના માર્ગદર્શન માટે નીતિમાં આપવામાં આવેલ છે.

ગ્રાહકની ઓળખ માટે આધાર રાખી શકાય તે દસ્તાવેજો/માહિતીની પ્રકૃતિ અને પ્રકારની સૂચિ પરિશિષ્ટ-1 માં આપવામાં આવેલ છે. અધિકારીઓએ આવા વ્યક્તિઓ/સંસ્થાઓ સાથે વ્યવહાર કરવાના તેમના અનુભવ, સામાન્ય સમજદારી અને અહીં સૂચવેલ તેમજ નિયમનકારો અને કાયદાઓ દ્વારા સમયાંતરે સુધારેલ કાનૂની જરૂરિયાતોના આધારે આ માર્ગદર્શિકાઓનું પાલન કરવું પડશે.

કંપની નીચેની બાબતો માટે V-CIP (વિડિઓ આધારિત ગ્રાહક ઓળખ પ્રક્રિયા) હાથ ધરી શકે છે:-

- i) નવા ગ્રાહકોના ઓન-બોર્ડિંગના કિસ્સામાં વ્યક્તિગત ગ્રાહકો, માલિકી પેઢીના કિસ્સામાં માલિક, કાનૂની સંસ્થાકીય (LE) ગ્રાહકોના કિસ્સામાં અધિકૃત હસ્તાક્ષરકર્તાઓ અને લાભદાયી માલિકો (BO) માટે CDD. એ શરતે કે માલિકી પેઢીના CDD ના કિસ્સામાં, RE દ્વારા માલિકની CDD હાથ ધરવા સિવાય, સેક્શન 28 માં ઉલ્લેખિત, માલિકી પેઢીના સંદર્ભમાં પ્રવૃત્તિના પુરાવાઓના સમકક્ષ ઇ-દસ્તાવેજ પણ મેળવવામાં આવશે.
- ii) સેક્શન 17 મુજબ, આધાર OTP આધારિત e- KYC પ્રમાણીકરણનો ઉપયોગ કરીને નોન-ફેસ ટુ ફેસ મોડમાં ખોલવામાં આવેલા વર્તમાન એકાઉન્ટનું રૂપાંતરણ. iii) પાત્ર ગ્રાહકો માટે KYC ને અપડેટ કરવું/સમયાંતરે અપડેટ કરવું.

આવશ્યક ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર અને પ્રક્રિયાને અનુસરવાની પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં, નિયમનકાર દ્વારા જારી કરાયેલ નિર્ધારિત ધોરણો અને માર્ગદર્શિકાઓના અનુપાલનમાં, આવા V-CIP હાથ ધરવામાં અને પૂર્ણ કરવામાં આવશે. જીવંતતા તપાસ માટે આંખો ઝાપકાવવી, સ્મિત રેલાવવું, ભવાં ચડાવવા વગેરે જેવા ચહેરાના ચોક્કસ હાવભાવ કરવા ફરજિયાત નથી અને અધિકારી જીવંતતા તપાસ કરવા અને ગ્રાહકની કોઈપણ અન્ય છેતરપિંડીપૂર્ણ હેરાફેરી અથવા શંકાસ્પદ વર્તનને શોધવા અને તેના પર કાર્યવાહી કરવા માટે સક્ષમ હોવા જોઈએ. જીવંતતા તપાસના પરિણામે વિશેષ જરૂરિયાતો ધરાવતા વ્યક્તિઓને બાકાત રાખવામાં આવશે નહીં.

5.1.2 ગ્રાહકની ઉચિત ચકાસણી (CDD) પ્રક્રિયા

ગ્રાહકની યોગ્ય ચકાસણીનો અર્થ એ છે કે ક્લાયન્ટને ઓળખવા, તેમની ઓળખને વેરિફાઇ કરવી, ઇચ્છિત પ્રકારના બિઝનેસ સંબંધો અને તેના હેતુ વિશેની માહિતી મેળવવી, જેમાં ઓળખાયેલ ML/TF જોખમો અને બિઝનેસના કદને ધ્યાનમાં રાખવાના, વિશ્વસનીય અને સ્વતંત્ર ઓળખના સ્ત્રોતોનો ઉપયોગ કરવાનો. ગ્રાહક સાથેના એકાઉન્ટ-આધારિત સંબંધો શરૂ કરતી વખતે આ હાથ ધરવાનું રહેશે. CDD, એકાઉન્ટ-આધારિત સંબંધ શરૂ કરતી વખતે અથવા પયાસ હજાર રૂપિયાનું કે તેનાથી વધુની રકમનું પ્રસંગોપાત ટ્રાન્ઝેક્શન કરતી વખતે, ભલે પછી તે સિંગલ ટ્રાન્ઝેક્શન તરીકે કરેલ હોય કે વિવિધ ટ્રાન્ઝેક્શન, જે આપસમાં જોડાયેલ લાગે, તેના તરીકે કરેલ હોય અથવા કોઈપણ આંતરરાષ્ટ્રીય મની ટ્રાન્સફર કરેલ હોય, જેમાં શામેલ હશે:

- a. ગ્રાહકની ઓળખ, ઓળખના વિશ્વસનીય અને સ્વતંત્ર સ્ત્રોતોનો ઉપયોગ કરીને તેમની ઓળખનું વેરિફિકેશન, હેતુ અને જ્યાં લાગુ પડે ત્યાં, ઇચ્છિત પ્રકારના બિઝનેસ સંબંધો અને હેતુ પર માહિતી પ્રાપ્ત કરવી;
- b. ગ્રાહકના બિઝનેસની પ્રકૃતિ અને તેની માલિકી તેમજ નિયંત્રણને સમજવા માટે વાજબી પગલાં લેવા;
- c. ગ્રાહક લાભદાયી માલિક વતી કાર્ય કરી રહ્યા છે કે નહીં તે નિર્ધારિત કરવું, અને લાભદાયી માલિકની ઓળખ કરવી અને ઓળખના વિશ્વસનીય અને સ્વતંત્ર સ્ત્રોતોનો ઉપયોગ કરીને લાભદાયી માલિકની ઓળખને વેરિફાઇ કરવા માટે તમામ પગલાં લેવા.

વિવિધ કેટેગરીના વ્યક્તિઓની ઓળખ અને એડેસને વેરિફાઇ કરવા માટે જરૂરી દસ્તાવેજો/માહિતી પરિશિષ્ટ-1 માં ઉલ્લેખિત છે. સર્ટિફાઇડ કોપી મેળવવાનો અર્થ એ છે કે ક્લાયન્ટ દ્વારા પ્રદાન કરેલ દસ્તાવેજની કોપીની અસલ સાથે સરખામણી કરવી અને કંપનીના અધિકૃત અધિકારી દ્વારા તે કોપી પર તેને રેકોર્ડ કરવી. ગ્રાહક (અરજદાર/સહ-અરજદાર/ગેરંટર અને અન્ય સંબંધિત પક્ષો માટે) દ્વારા પ્રદાન કરેલા તમામ દસ્તાવેજોને SCL કર્મચારી/સોર્સિંગ યેનલ ભાગીદાર, જેઓ OSV કરવા માટે અધિકૃત છે, તેમના દ્વારા અસલને જોયા અને વેરિફાઇ કર્યા હોવા જોઈએ અને "ઓરિજિનલ સીન એન્ડ વેરિફાઇડ" ના સિક્કા સાથે સહી કરેલ હોવા જોઈએ. દસ્તાવેજો, જે બનાવવા માટે જરૂરી છે, તે નીચે મુજબ છે:

- જ્યાં કોઈ ગ્રાહક, એકાઉન્ટ-આધારિત સંબંધ સ્થાપિત કરવાના હેતુથી, CKYCR માંથી રેકોર્ડ ડાઉનલોડ કરવાની સ્પષ્ટ સંમતિ સાથે કંપનીને KYC ઓળખકર્તા સબમિટ કરે છે, ત્યારબાદ તેમના KYC રેકોર્ડને CKYCR માંથી KYC ઓળખકર્તાનો ઉપયોગ કરીને ઓનલાઇન પ્રાપ્ત કરવામાં આવશે અને ગ્રાહકને સમાન KYC રેકોર્ડ અથવા માહિતી

અથવા અન્ય કોઈ અતિરિક્ત ઓળખ દસ્તાવેજો અથવા વિગતો સબમિટ કરવાની જરૂર રહેશે નહીં, સિવાય કે -

- (i) CKYCR ના રેકોર્ડમાં ઉપલબ્ધ ગ્રાહકની માહિતીમાં કોઈ ફેરફાર થયો હોય;
- (ii) ગ્રાહકનું વર્તમાન એડ્રેસ વેરિફાઇ કરવું આવશ્યક હોય;
- (iii) પ્રાપ્ત કરેલ KYC રેકોર્ડ અથવા માહિતી અપૂર્ણ છે અથવા વર્તમાન લાગુ KYC નિયમો મુજબ નથી ; અથવા ડાઉનલોડ કરેલા દસ્તાવેજોની માન્યતા અવધિ સમાપ્ત થઈ ગઈ છે;
- (iv) કંપનીને ગ્રાહકની ઓળખ કે એડ્રેસને વેરિફાઇ કરવાનું અથવા બહેતર ઉચિત ચકાસણી કરવાનું અથવા ક્લાયન્ટની યોગ્ય જોખમ પ્રોફાઇલ બનાવવાનું જરૂરી લાગતું હોય.
- અન્ય કિસ્સાઓમાં, એ નોંધવું જોઈએ કે જો કોઈ વ્યક્તિ આધાર અધિનિયમના સેક્શન 7 હેઠળ હેઠળ સૂચિત કોઈપણ યોજના હેઠળ કોઈ લાભ અથવા સબસિડી મેળવવા ઈચ્છતા ન હોય તો તેમને KYC દસ્તાવેજ તરીકે આધાર સબમિટ કરવાનો આગ્રહ રાખવામાં આવશે નહીં.
- બાયોમેટ્રિક આધારિત e-KYC પ્રમાણીકરણ, જેમાં આધાર ફેસ પ્રમાણીકરણનો સમાવેશ થાય છે, તે બેંક અધિકારીઓ/બિઝનેસ પ્રતિનિધિઓ/બિઝનેસ સુવિધાકર્તાઓ દ્વારા કરી શકાય છે.
- SCL સાથે પહેલેથી જ એકાઉન્ટ-આધારિત સંબંધ ધરાવતા ગ્રાહકે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત કરાયેલ તારીખ પર તેમનો પરમેનન્ટ એકાઉન્ટ નંબર (PAN) અથવા ફોર્મ નંબર 60 સબમિટ કરવાના રહેશે, જો તેમ ના કરવામાં આવે તો આ એકાઉન્ટ અસ્થાયી ધોરણે ગ્રાહક પરમેનન્ટ એકાઉન્ટ નંબર અથવા ફોર્મ નંબર 60 સબમિટ ના કરે ત્યાં સુધી બંધ રહેશે. ગ્રાહકને તેમના એકાઉન્ટની કામગીરીને બંધ કરતા પહેલાં સુલભ નોટિસ અને સાંભળવાની વાજબી તક પ્રદાન કરવામાં આવશે. “અસ્થાયી ધોરણે કામગીરી બંધ” નો અર્થ એકાઉન્ટના સંબંધમાં એ થાય છે કે જ્યાં સુધી ગ્રાહક આ જોગવાઈનું પાલન ન કરે ત્યાં સુધી તે એકાઉન્ટના સંબંધમાં તમામ ટ્રાન્ઝેક્શન અથવા પ્રવૃત્તિઓ (ક્રેડિટ સિવાય) ને કામચલાઉ મોફ્રૂક રાખવી.
- જો એકાઉન્ટ આધારિત સંબંધ ધરાવતા કોઈ વર્તમાન ગ્રાહક SCL ને લેખિતમાં આપે છે કે તેઓ તેમના પરમેનન્ટ એકાઉન્ટ નંબર અથવા ફોર્મ નંબર 60, જે કેસ હોય, સબમિટ કરવા માંગતા નથી, તો ગ્રાહકનું એકાઉન્ટ બંધ કરવામાં આવશે અને ગ્રાહકની ઓળખ સ્થાપિત કર્યા પછી એકાઉન્ટ સંબંધિત તમામ જવાબદારીઓ યોગ્ય રીતે સેટલ કરવામાં આવશે. ગ્રાહકને તેમનું એકાઉન્ટ ખોલાવતી વખતે આ જોગવાઈ વિશે યોગ્ય રીતે જાણ કરવામાં આવશે.
- જો કોઈ ગ્રાહક વૃદ્ધાવસ્થા કે અન્ય કોઈ કારણોસર અને આવા કારણોને લીધે કોઈ ઈજા, માંદગી અથવા નબળાઈને કારણે PAN અથવા ફોર્મ 60 પ્રદાન કરવામાં અસમર્થ હોય, તો ગ્રાહકનું એકાઉન્ટ ચાલુ રાખવામાં આવશે.

સેન્ટ્રલ KYC રેકોર્ડ રજિસ્ટ્રી (CKYCR) સાથે KYC માહિતી શેર કરવી

- PML નિયમોના નિયમ 9(1A) ની જોગવાઈ મુજબ, કંપની એકાઉન્ટ આધારિત સંબંધ શરૂ થયાના 10 દિવસની અંદર વ્યક્તિઓ અને LE ના ગ્રાહક KYC રેકોર્ડ પ્રાપ્ત કરશે અને CKYCR પર અપલોડ કરશે.
- એકવાર CKYCR દ્વારા KYC ઓળખકર્તા બનાવવામાં આવે તે પછી, કંપની સુનિશ્ચિત કરશે કે તે વ્યક્તિ/LE ને, જે પણ કેસ હોય તે રીતે, જણાવવામાં આવે.
- જ્યારે કોઈ વર્તમાન ગ્રાહક પાસેથી કોઈપણ અતિરિક્ત અથવા અપડેટ માહિતી પ્રાપ્ત કરવામાં આવે, ત્યારે કંપની સાત દિવસની અંદર અથવા કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવી શકે તેવા સમયગાળાની અંદર, CKYCR ને અપડેટ કરેલી માહિતી પ્રદાન કરશે,
- CKYCR રેકોર્ડને અપડેટ કરશે અને ત્યારબાદ ઉક્ત ગ્રાહકના KYC રેકોર્ડને અપડેટ કરવા વિશે સંબંધિત ગ્રાહક સાથે વ્યવહાર કરનાર તમામ રિપોર્ટિંગ એકમોને ઇલેક્ટ્રોનિક રીતે જાણ કરશે.

5.1.2.1 જ્યારે કંપનીને તેના કોઈપણ કરજદાર વિશે CKYCR તરફથી આવી કોઈપણ માહિતી / સૂચના પ્રાપ્ત થાય, ત્યારે કંપની CKYCR તરફથી નવા KYC રેકોર્ડ પ્રાપ્ત કરશે અને તેના KYC રેકોર્ડને અપડેટ કરશે લાભદાયી માલિકની ઓળખ માટે CDD ઉપાયો

કુદરતી વ્યક્તિ ન હોય તેવા કાનૂની વ્યક્તિનું એકાઉન્ટ ખોલવા માટે, લાભદાયી માલિક(ઓ)ની ઓળખ કરવામાં આવશે અને તેમની ઓળખને વેરિફાઇ કરવાના તમામ યોગ્ય પગલાં નીચેની બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને હાથ ધરવામાં આવશે:

- જ્યાં ગ્રાહક અથવા નિયંત્રક હિત ધરાવતા માલિક એ સ્ટોક એક્સચેન્જ પર સૂચિબદ્ધ કંપની હોય, અથવા આવી કંપનીની પેટાકંપની હોય, ત્યાં આવી કંપનીઓના કોઈપણ શેરહોલ્ડર અથવા લાભદાયી માલિકની ઓળખ અને તેને વેરિફાઇ કરવી જરૂરી નથી.

CDD માં સિનીયર મેનેજમેન્ટના પદ ધરાવતા સંબંધિત વ્યક્તિઓના નામ અને રજિસ્ટર્ડ ઓફિસનું એડ્રેસ અને બિઝનેસનું મુખ્ય સ્થાન, જો તે અલગ હોય તો, તેનો સમાવેશ થાય છે.

- ટ્રસ્ટ/નોમિની અથવા ફિડ્યુશિયરી એકાઉન્ટના કિસ્સામાં, ગ્રાહક અન્ય વ્યક્તિ વતી ટ્રસ્ટી/નોમિની કે અન્ય કોઈ મધ્યસ્થી તરીકે કાર્ય કરી રહ્યા છે કે કેમ તે નક્કી કરવામાં આવે છે. આવા કિસ્સાઓમાં, મધ્યસ્થીઓની અને જે વ્યક્તિઓ વતી તેઓ કાર્ય કરી રહ્યા છે તેમની ઓળખના સંતોષકારક પ્રમાણ, તેમજ ટ્રસ્ટની પ્રકૃતિ અથવા અન્ય વ્યવસ્થાઓની વિગતો પણ પ્રાપ્ત કરવાની રહેશે.

CDD માં લાભાર્થીઓ, ટ્રસ્ટીઓ, સેટલર, પ્રોટેક્ટર, જો કોઈ હોય અને ટ્રસ્ટના સ્થાપકો, ટ્રસ્ટની રજિસ્ટર્ડ ઓફિસનું એડ્રેસ અને ટ્રસ્ટીઓની સૂચિનો સમાવેશ થાય છે.

લાભદાયી માલિકની વ્યાખ્યા (BO):

- જ્યાં ગ્રાહક એક કંપની છે, લાભદાયી માલિક કુદરતી વ્યક્તિ છે, જે એકલા હોય કે સાથે કાર્ય કરે હોય, અથવા એક કે વધુ ન્યાયિક વ્યક્તિ દ્વારા, નિયંત્રણ માલિકીનું હિત ધરાવે છે અથવા અન્ય માધ્યમો દ્વારા નિયંત્રણ કરે છે.

સ્પષ્ટીકરણ: - આ પેટા-કલમના હેતુ માટે-

- "નિયંત્રક માલિકી હિત" એટલે કંપનીના શેર અથવા મૂડી અથવા નફાના દસ ટકાથી વધુની માલિકી અથવા હકદારી;
- "નિયંત્રણ" માં પોતાના શેરહોલ્ડિંગ કે મેનેજમેન્ટ સંબંધિત અધિકારો કે શેરધારકોના એગ્રીમેન્ટ કે મતદાન એગ્રીમેન્ટના આધારે મોટાભાગના ડાયરેક્ટરની નિમણૂક કરવાનો અથવા મેનેજમેન્ટને અથવા નીતિગત નિર્ણયોને નિયંત્રિત કરવાનો અધિકાર શામેલ હશે;
- BO ની ઓળખ પ્રક્રિયામાંથી છૂટ: જ્યાં ગ્રાહક અથવા નિયંત્રક હિત ધરાવતા માલિક એ ભારતમાં સ્ટોક એક્સચેન્જ પર સૂચિબદ્ધ કોઈ સંસ્થા હોય, અથવા કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત અધિકારક્ષેત્રોની નિવાસી અને આવા અધિકારક્ષેત્રોમાં સ્ટોક એક્સચેન્જ પર સૂચિબદ્ધ સંસ્થા હોય, અથવા આવી સૂચિબદ્ધ સંસ્થાની એક પેટાકંપની હોય.

- જ્યાં ક્લાયન્ટ એક ભાગીદારી પેઢી છે, લાભદાયી માલિક એ કુદરતી વ્યક્તિ(ઓ) છે, જેઓ, એકલા કે એકસાથે કાર્ય કરે છે, અથવા એક કે વધુ ન્યાયિક વ્યક્તિ દ્વારા કાર્ય કરે છે, ભાગીદારીની મૂડી અથવા નફામાં દસ ટકાથી વધુની

માલિકી/હકદારી ધરાવે છે;

CDD માં તમામ ભાગીદારોના નામો અને રજિસ્ટર્ડ ઓફિસનું એડ્રેસ અને તેના બિઝનેસનું મુખ્ય સ્થાન, જો તે અલગ હોય તો, તેનો સમાવેશ થાય છે.

- જ્યાં ક્લાયન્ટ એક અસંગઠિત સંઘ અથવા વ્યક્તિઓનું મંડળ છે, લાભદાયી માલિક એ કુદરતી વ્યક્તિ(ઓ) છે, જેઓ, એકલા કે એકસાથે કાર્ય કરે છે, અથવા એક કે વધુ ન્યાયિક વ્યક્તિ દ્વારા કાર્ય કરે છે, આવા સંઘ અથવા વ્યક્તિઓના મંડળની પ્રોપર્ટી અથવા મૂડી અથવા નફામાં પંદર ટકાથી વધુની માલિકી કે હકદારી ધરાવે છે;
સ્પષ્ટીકરણ: - 'વ્યક્તિઓના મંડળ' શબ્દમાં સોસાયટીનો સમાવેશ થાય છે. જ્યાં ઉપર ઉલ્લેખિત કિસ્સાઓ હેઠળ કોઈ કુદરતી વ્યક્તિની ઓળખ થઈ નથી, ત્યાં લાભદાયી માલિક એ સંબંધિત કુદરતી વ્યક્તિ છે, જે વરિષ્ઠ મેનેજિંગ અધિકારીનું પદ ધરાવે છે.
- જ્યાં ક્લાયન્ટ એક ટ્રસ્ટ છે, લાભદાયી માલિકોની ઓળખમાં ટ્રસ્ટના સ્થાપક, ટ્રસ્ટી, ટ્રસ્ટમાં દસ ટકા અથવા વધુ હિત ધરાવતા લાભાર્થીઓ અને નિયંત્રણ કે માલિકીની શ્રેણી દ્વારા ટ્રસ્ટ પર અંતિમ પ્રભાવી નિયંત્રણનો ઉપયોગ કરતા અન્ય કોઈપણ કુદરતી વ્યક્તિની ઓળખનો સમાવેશ થાય છે.

5.1.3 બહેતર ઉચિત ચકાસણીના ઉપાયો

- નોન-ફેસ-ટુ-ફેસ ગ્રાહકોના એકાઉન્ટ (આધાર OTP દ્વારા ઓન-બોર્ડિંગ સિવાય): નોન-ફેસ-ટુ-ફેસ ગ્રાહકનો અર્થ એ છે કે જેઓ બ્રાન્ચ/ ઓફિસની મુલાકાત લીધા વિના અથવા કંપનીના અધિકારીને મળ્યા વિના એકાઉન્ટ ખોલાવે છે. તે સુનિશ્ચિત કરવામાં આવશે કે વર્તમાન એડ્રેસ વેરિફાઇ અને કન્ફર્મ કરેલ હોય, PAN પ્રાપ્ત કરેલ હોય અને પ્રથમ ચુકવણી ગ્રાહકના KYC પૂર્ણ કરેલ એકાઉન્ટ દ્વારા કરવામાં આવે, જેથી નોન-ફેસ-ટુ-ફેસ ગ્રાહકો માટે બહેતર ઉચિત ચકાસણી થઈ શકે અને જ્યાં સુધી તેમની ઓળખ ફેસ-ટુ-ફેસ અથવા V-CIP વગેરે દ્વારા વેરિફાઇ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ઉચ્ચ જોખમ તરીકે તેમને વર્ગીકૃત કરવામાં આવશે.
- રાજકારણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓના એકાઉન્ટ (PEP): રાજકારણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓ (PEP) એવા વ્યક્તિઓ છે, જે મહત્વપૂર્ણ જાહેર કાર્યોમાં લિપ્ત અથવા તેમને તે સોંપવામાં આવ્યા હોય જેમ કે, રાજ્યોના / સરકારના વડા, વરિષ્ઠ રાજકારણીઓ, વરિષ્ઠ સરકારી/ન્યાયિક/લશ્કરી અધિકારીઓ, સરકારી માલિકીના નિગમોના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ, રાજકીય પક્ષના મહત્વપૂર્ણ અધિકારીઓ વગેરે. PEP (જ્યાં PEP લાભદાયી માલિક હોય તે એકાઉન્ટ સહિત) અને PEP ના પરિવારના સભ્યો અથવા નજીકના સહયોગીઓ સાથે સંબંધ સ્થાપિત કરવાની છૂટ નીચેની બાબતોને આધિન રહેશે: -
 - PEP ના પરિવારના સભ્યો અને નજીકના સંબંધીઓના ફંડના સ્ત્રોતો એકાઉન્ટ વિશેની માહિતી સહિત પૂરતી માહિતી એકત્રિત કરવામાં આવે છે અને ફંડ/સંપત્તિના સ્ત્રોતને સાબિત કરવા માટે વાજબી પગલાં લેવામાં આવે છે.
 - PEP ને ગ્રાહક તરીકે સ્વીકારતા પહેલાં તે વ્યક્તિની ઓળખ વેરિફાઇ કરવામાં આવશે,
 - PEP માટે એકાઉન્ટ ખોલવાનો નિર્ણય કંપનીની ગ્રાહક સ્વીકૃતિ નીતિ મુજબ વરિષ્ઠ સ્તરે લેવામાં આવે છે.
 - આવા તમામ એકાઉન્ટ રાબેતા મુજબ વિશેષ દેખરેખને આધિન છે.
 - વર્તમાન ગ્રાહક અથવા વર્તમાન એકાઉન્ટના લાભદાયી માલિકના પાછળથી PEP બનવાની ઘટનામાં, બિઝનેસ સંબંધ ચાલુ રાખવા માટે વરિષ્ઠ મેનેજમેન્ટની મંજૂરી મેળવવામાં આવે છે;

(f) રાબેતા મુજબ વિશેષ દેખરેખ સહિતના PEP ને લાગુ CDD પગલાં લાગુ પડે છે.

*રાજકારણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓ" (PEP) એવા વ્યક્તિઓ છે કે જેઓ

કોઈ વિદેશી રાષ્ટ્ર દ્વારા મહત્વપૂર્ણ જાહેર કાર્યોમાં લિખ અથવા તેમને તે સોંપવામાં આવ્યા હોય, જેમાં રાજ્યોના / સરકારના વડા, વરિષ્ઠ રાજકારણીઓ, વરિષ્ઠ સરકારી કે ન્યાયિક કે લશ્કરી અધિકારીઓ, સરકારી માલિકીના નિગમોના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ અને રાજકીય પક્ષના મહત્વપૂર્ણ અધિકારીઓ શામેલ છે

રાજકીય પક્ષોમાં, કેન્દ્ર/રાજ્ય સરકારોમાં, સરકારી વિભાગો અને એજન્સીઓમાં વરિષ્ઠ પદ ધરાવતા નિવાસી ભારતીય વ્યક્તિઓને યોગ્ય ચકાસણી પછી અને વરિષ્ઠ કેડિટ અધિકારીઓની મંજૂરી બાદ અને સમયાંતરે સોંપાયેલ સત્તા મુજબ કોઈપણ લોન આપવામાં આવશે.

- પ્રોફેશનલ મધ્યસ્થીઓ દ્વારા ખોલવામાં આવેલ ગ્રાહકના એકાઉન્ટ: પ્રોફેશનલ મધ્યસ્થીઓ દ્વારા ગ્રાહકના એકાઉન્ટ ખોલતી વખતે, નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે: -
 - (a) જ્યારે કોઈ એક ક્લાયન્ટ વતી પ્રોફેશનલ મધ્યસ્થી દ્વારા ક્લાયન્ટ એકાઉન્ટ ખોલવામાં આવે, ત્યારે ગ્રાહકની ઓળખ કરવામાં આવશે.
 - (b) કંપની પાસે મ્યુચ્યુઅલ ફંડ, પેન્શન ફંડ અથવા અન્ય પ્રકારના ફંડ જેવી સંસ્થાઓ વતી પ્રોફેશનલ મધ્યસ્થીઓ દ્વારા મેનેજ કરવામાં આવતા 'પૂલ' એકાઉન્ટ હોઈ શકે છે.
 - (c) એવા પ્રોફેશનલ મધ્યસ્થીઓના એકાઉન્ટ ન ખોલવા, જેઓ કંપનીને ક્લાયન્ટની વિગતો જાહેર કરવા પર પ્રતિબંધિત કરતી કોઈપણ પ્રકારની ક્લાયન્ટની ગોપનીયતા દ્વારા બંધાયેલા હોય.
 - (d) તમામ લાભદાયી માલિકોની ઓળખ કરવામાં આવશે, જ્યાં મધ્યસ્થીઓ દ્વારા રાખેલ ફંડને કંપનીના સ્તરે ભેળવવામાં આવતા નથી, અને દરેક લાભદાયી માલિકના 'સબ-એકાઉન્ટ' હોય, અથવા જ્યાં આવા ફંડને કંપનીના સ્તરે ભેળવવામાં આવે, ત્યારે લાભદાયી માલિકોની ઓળખ કરવાની રહેશે.
 - (e) મધ્યસ્થી દ્વારા કરવામાં આવતી CDD પર વિશ્વાસ રાખવો, એ શરતે કે મધ્યસ્થી પર નિયમન અને દેખરેખ હેઠળની સંસ્થા હોય અને તે ગ્રાહકોની KYC જરૂરિયાતોના અનુપાલન માટે પર્યાપ્ત પ્રણાલીઓ ધરાવે.
 - (f) ગ્રાહકને જાણવાની અંતિમ જવાબદારી કંપનીના શિરે છે.

5.1.4 સતત ઉચિત ચકાસણી

સતત ઉચિત ચકાસણીનો અર્થ એકાઉન્ટમાં થતા ટ્રાન્ઝેક્શનની નિયમિત દેખરેખ, જેથી એ સુનિશ્ચિત કરી શકાય કે તે ગ્રાહકની પ્રોફાઇલ અને ફંડના સ્ત્રોત સાથે સુસંગત હોય. સતત દેખરેખ રાખવી એ પ્રભાવી KYC પ્રક્રિયાઓનો એક આવશ્યક ઘટક છે. અધિકારીઓએ પ્રભાવી નિયંત્રણ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ અને ગ્રાહકની સામાન્ય અને યોગ્ય પ્રવૃત્તિની સમજણ મેળવીને જોખમને ઘટાડવું જોઈએ, જેથી ગ્રાહકો પાસે પ્રવૃત્તિની નિયમિત પેટર્ન સિવાયના ટ્રાન્ઝેક્શનને ઓળખવાના માધ્યમ હોય. જો કે, દેખરેખની હદ દરેક એકાઉન્ટની જોખમ ઊભું થવાની સંવેદનશીલતા પર આધારિત રહેશે.

- (a) તમામ જટિલ, અસામાન્ય રીતે મોટા ટ્રાન્ઝેક્શન અને તમામ અસામાન્ય પેટર્ન કે જેનો કોઈ સ્પષ્ટ આર્થિક અથવા દેખીતો કાયદેસર હેતુ ના હોય, તેના પર યોગ્ય ધ્યાન આપવું જોઈએ.
- (b) એકાઉન્ટના જોખમ વર્ગીકરણ અનુસાર સમયાંતરે સમીક્ષા કરવાની રહેશે.
- (c) જોખમ વર્ગીકરણના હેતુ માટે, એવી વ્યક્તિઓ (ઉચ્ચ નેટવર્થ સિવાય) અને સંસ્થાઓ કે જેની ઓળખ અને સંપત્તિના સ્ત્રોતોની ઓળખ સરળતાથી કરી શકાય છે અને જેમના એકાઉન્ટમાં ટ્રાન્ઝેક્શન મોટાભાગે કોઈ

જાણીતી પ્રોફાઇલને અનુરૂપ હોય, તેમને ઓછા જોખમ તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે. ઓછું જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકોના દૃષ્ટાંતરૂપ ઉદાહરણોમાં એવા પગારદાર કર્મચારીઓ હોઈ શકે છે જેમના પગાર માળખા સુવ્યવસ્થિત હોય, સમાજના આર્થિક રીતે પછાત વર્ગના લોકો જેમના એકાઉન્ટમાં ઓછું બેલેન્સ અને ઓછું ટર્નઓવર દેખાય, સરકારી વિભાગો અને સરકારી માલિકીની કંપનીઓ, નિયામકો અને વૈધાનિક સંસ્થાઓ વગેરે શામેલ હોઈ શકે છે.

(d) જે ગ્રાહકો સરેરાશ કરતાં વધુ જોખમ ધરાવતા હોવાની શક્યતા હોય, તેમને ગ્રાહકની પૃષ્ઠભૂમિ, પ્રવૃત્તિની પ્રકૃતિ અને સ્થાન, મૂળ દેશ, ફંડના સ્ત્રોતો અને તેમની ક્લાયન્ટ પ્રોફાઇલ વગેરેના આધારે મધ્યમ અથવા ઉચ્ચ જોખમ તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે. જોખમના મૂલ્યાંકનના આધારે બહેતર યોગ્ય ચકાસણીના પગલાં લાગુ કરવા જોઈએ, જેથી વધુ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો માટે સઘન 'યોગ્ય ચકાસણી' ની જરૂર પડે, ખાસ કરીને તેમના માટે જેમના ફંડના સ્ત્રોત સ્પષ્ટ ના હોય.

(e) ઉચ્ચ ઉચિત ચકાસણીની જરૂર હોય તેવા ગ્રાહકોના ઉદાહરણોમાં શામેલ હોઈ શકે છે:-

- બિન-નિવાસી ગ્રાહકો,
- ઉચ્ચ નેટવર્થ ધરાવતા વ્યક્તિઓ,
- ટ્રસ્ટ, સખાવતી સંસ્થાઓ, NGO અને સંસ્થાઓ, જે દાન મેળવે છે,
- સંપૂર્ણ પારિવારિક શેરહોલ્ડિંગ અથવા લાભદાયી માલિકી ધરાવતી કંપનીઓ,
- 'નિષ્ક્રિય ભાગીદારો' ધરાવતી પેઢીઓ,
- વિદેશી મૂળના રાજકારણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓ (PEP),
- નોન-ફેસ ટુ ફેસ ગ્રાહકો, અને
- ઉપલબ્ધ જાહેર માહિતી મુજબ સંદિગ્ધ પ્રતિષ્ઠા ધરાવતા લોકો, વગેરે.

વર્તમાન ગ્રાહકોના જોખમ વર્ગીકરણની સમીક્ષા ઓછામાં ઓછા દર 6 મહિને નીચેના પરિમાણોના આધારે કરવાની રહેશે અને પુનઃ વર્ગીકરણ (ડાં તો અપગ્રેડ અથવા ડાઉનગ્રેડ) કરવાનું રહેશે. ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો માટે વધુ સઘન દેખરેખની જરૂર પડશે.

ક્રમ સંખ્યા	પેરામીટર	વર્તમાન કેટેગરી	નવી કેટેગરી
1	UN પ્રતિબંધિત સૂચિ સાથે કોઈપણ મેચ મળે	ઓછું	ઉચ્ચ
		મધ્યમ	ઉચ્ચ
2	CTR/STR/છેતરપિંડીની સૂચિ સાથે કોઈપણ મેચ મળે	ઓછું	ઉચ્ચ
		મધ્યમ	ઉચ્ચ
3	પાછલા 12 મહિનામાં 3 અથવા તેનાથી વધારે વખત EMA ની રોકડમાં ચુકવણી	ઓછું	મધ્યમ
		મધ્યમ	ઉચ્ચ

કમર્શિયલ/કોર્પોરેટ/બિલ્ડર લોન સેગમેન્ટના ગ્રાહકો માટેના સમીક્ષા માપદંડ

ક્રમ સંખ્યા	પેરામીટર	વર્તમાન કેટેગરી	નવી કેટેગરી
1	UN પ્રતિબંધિત સૂચિ સાથે કોઈપણ મેચ મળે	ઓછું	ઉચ્ચ
		મધ્યમ	ઉચ્ચ
2	UN CTR/STR/છેતરપિંડીની સૂચિ સાથે કોઈપણ મેચ મળે	ઓછું	ઉચ્ચ
		મધ્યમ	ઉચ્ચ

આ સમીક્ષા અને જોખમ વર્ગીકરણ ફરીથી KYC કરવાના નિયમોનું પાલન કરવાના વિશિષ્ટ હેતુ માટે રહેશે.

5.1.5 KYC દસ્તાવેજોનું સમયાંતરે અપડેશન

સમયાંતરે અપડેટનો અર્થ CDD પ્રક્રિયા હેઠળ એકત્રિત કરેલા દસ્તાવેજો, ડેટા અથવા માહિતીને મુખ્ય નિર્દેશો હેઠળ નિર્ધારિત સમયાંતરે વર્તમાન રેકોર્ડની સમીક્ષા હાથ ધરીને જોખમ આધારિત અભિગમ મુજબ અદ્યતન અને સુસંગત રાખવામાં આવે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે લેવામાં આવતા પગલાં. તેને એકાઉન્ટ ખોલ્યાની તારીખ/ છેલ્લા KYC વેરિફિકેશનની તારીખથી ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો માટે દર બે વર્ષમાં ઓછામાં ઓછું એકવાર, મધ્યમ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો માટે દર આઠ વર્ષમાં એકવાર અને ઓછું જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો માટે દર દસ વર્ષમાં એક વખત નીચેની પ્રક્રિયા અનુસાર હાથ ધરવાની જરૂર છે:

i. વ્યક્તિગત ગ્રાહકો:

- KYC માહિતીમાં કોઈ ફેરફાર નથી:** KYC માહિતીમાં કોઈ ફેરફાર ન હોવાના કિસ્સામાં, ગ્રાહક પાસેથી આ સંદર્ભની સ્વ-ઘોષણા ગ્રાહકની SCL સાથે રજિસ્ટર્ડ ઇમેઇલ-આઇડી, ગ્રાહકના SCL સાથે રજિસ્ટર્ડ મોબાઇલ નંબર, ડિજિટલ ચેનલો (જેમ કે ઓનલાઇન વેબસાઇટ લોગ-ઇન, મોબાઇલ એપ્લિકેશન), પત્ર વગેરે દ્વારા મેળવવામાં આવશે.
- એડ્રેસમાં ફેરફાર:** માત્ર ગ્રાહકના એડ્રેસની વિગતોમાં ફેરફારના કિસ્સામાં, ગ્રાહક પાસેથી નવા એડ્રેસની સ્વ-ઘોષણા ગ્રાહકની SCL સાથે રજિસ્ટર્ડ ઇમેઇલ-આઇડી, ગ્રાહકના RE સાથે રજિસ્ટર્ડ મોબાઇલ નંબર, ગ્રાહકના SCL સાથે રજિસ્ટર્ડ મોબાઇલ નંબર, ડિજિટલ ચેનલો (જેમ કે ઓનલાઇન વેબસાઇટ લોગ-ઇન, મોબાઇલ એપ્લિકેશન), પત્ર વગેરે દ્વારા મેળવવામાં આવશે, અને જાહેર કરેલ એડ્રેસને પોઝિટિવ કન્ફર્મેશન દ્વારા બે મહિનાની અંદર, એડ્રેસ વેરિફિકેશન લેટર, કોન્ટેક્ટ પોઇન્ટ વેરિફિકેશન, ડિલિવેરેબલ વગેરેના માધ્યમથી વેરિફાઇ કરવાનું રહેશે. વધુમાં, ગ્રાહક સમયાંતરે અપડેટ સમયે ગ્રાહક દ્વારા જાહેર કરાયેલ એડ્રેસના પુરાવાના હેતુ માટે OVD અથવા ડીMS OVD અથવા તેના સમકક્ષ ઇ-દસ્તાવેજોની કોપી સબમિટ કરી શકે છે.

સમયાંતરે અપડેટ કરવા માટે નોન-ફેસ-ટુ-ફેસ મોડમાં આધારના OTP આધારિત e-KYC ના ઉપયોગની પરવાનગી આપવામાં આવી છે. વર્તમાન એડ્રેસની ઘોષણા, જો વર્તમાન એડ્રેસ આધારમાં આપેલ એડ્રેસથી અલગ હોય, તો આ કિસ્સામાં પોઝિટિવ કન્ફર્મેશનની જરૂર પડશે નહીં. જો કે, એ સુનિશ્ચિત કરવાની જરૂર છે કે આધાર પ્રમાણીકરણ માટેનો મોબાઇલ નંબર અને ગ્રાહકની પ્રોફાઇલમાં ઉપલબ્ધ મોબાઇલ નંબર સમાન હોય, જેથી કોઈપણ છેતરપિંડી ન થાય.

ઓછું જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો તરીકે વર્ગીકૃત વ્યક્તિગત ગ્રાહકો માટે, કંપની તમામ ટ્રાન્ઝેક્શનની મંજૂરી આપશે અને KYC ની મુદત પૂરી થયાના એક વર્ષની અંદર અથવા 30 જૂન, 2026 સુધી, જે પછી હોય ત્યાં સુધીમાં KYC અપડેટ થાય તે સુનિશ્ચિત કરશે.

ii. વ્યક્તિગત સિવાયના અન્ય ગ્રાહકો:

- a) **KYC માહિતીમાં કોઈ ફેરફાર નથી:** LE ગ્રાહકની KYC માહિતીમાં કોઈ ફેરફાર ન હોવાના કિસ્સામાં, LE ગ્રાહક પાસેથી આ સંદર્ભની સ્વ-ઘોષણા તેમની SCL સાથે રજિસ્ટર્ડ ઇમેઇલ-આઇડી, ગ્રાહકના SCL સાથે રજિસ્ટર્ડ મોબાઇલ નંબર, ડિજિટલ ચેનલો (જેમ કે ઓનલાઇન વેબસાઇટ લોગ-ઇન, મોબાઇલ એપ્લિકેશન), આ સંદર્ભે LE દ્વારા અધિકૃત અધિકારીના પત્ર, બોર્ડ રિઝોલ્યુશન વગેરે દ્વારા મેળવવામાં આવશે. વધુમાં, લાભદાયી માલિકી (BO) ની ઉપલબ્ધ માહિતીને વેરિફાઇ કરવી જોઈએ અને સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે તે સચોટ હોય અને જો જરૂરી હોય તો, તેને અપડેટ કરવાની રહેશે, જેથી તે શક્ય એટલી અદ્યતન રાખી શકાય.
- b) **KYC માહિતીમાં ફેરફાર:** KYC માહિતીમાં ફેરફારના કિસ્સામાં, નવા LE ગ્રાહકના ઓન-બોર્ડિંગ માટે લાગુ પડતી KYC પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવશે.

અતિરિક્ત પગલાં: ઉપર જણાવેલ બાબતો ઉપરાંત, એ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવે કે:

- I. ગ્રાહકની PAN વિગતો, જો ઉપલબ્ધ હોય, તો KYC ના સમયાંતરે અપડેટ વખતે જારીકર્તા ઓથોરિટીના ડેટાબેઝમાંથી વેરિફાઇ કરવામાં આવે છે.
- II. વર્તમાન CDD ધોરણો મુજબ ગ્રાહકના KYC દસ્તાવેજો ઉપલબ્ધ છે, જો ગ્રાહકની માહિતીમાં કોઈ ફેરફાર ન થયો હોય પરંતુ SCL પાસે ઉપલબ્ધ દસ્તાવેજો વર્તમાન CDD ધોરણો અનુસાર ના હોય, તો તે લાગુ પડે છે. વધુમાં, જો SCL સાથે ઉપલબ્ધ CDD દસ્તાવેજોની માન્યતા KYC ને સમયાંતરે અપડેટ કરતી વખતે સમાપ્ત થઈ ગઈ હોય, તો SCL દ્વારા નવા ગ્રાહકને ઓન-બોર્ડિંગ કરવા માટે લાગુ પડતી KYC પ્રક્રિયાને સમકક્ષ પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવશે.
- III. ગ્રાહકને સમયાંતરે અપડેટ કરવા માટે, ગ્રાહક પાસેથી સ્વ-ઘોષણા સહિત સંબંધિત દસ્તાવેજ(ઓ) પ્રાપ્ત થયાની તારીખનો ઉલ્લેખ કરતી સ્વીકૃતિ પ્રદાન કરવામાં આવે. વધુમાં, એ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવે કે KYC ને સમયાંતરે અપડેટ કરતી વખતે ગ્રાહકો પાસેથી મેળવેલ માહિતી/દસ્તાવેજો તરત જ SCL ના રેકોર્ડ/ડેટાબેઝમાં અપડેટ કરવામાં આવે અને KYC વિગતોને અપડેટ કરવાની તારીખનો ઉલ્લેખ કરતી સૂચના ગ્રાહકને પ્રદાન કરવામાં આવે.
- IV. KYC ને સમયાંતરે અપડેટ કરવાની સુવિધા નિર્ધારિત શાખાઓ પર ઉપલબ્ધ રહેશે.

KYC ના સમયાંતરે અપડેટની નિયત તારીખ પહેલાં, કંપની KYC ના સમયાંતરે અપડેટની જરૂરિયાતનું પાલન કરવા માટે પોતાના ગ્રાહકોને યોગ્ય અંતરાલ પર કમ્યુનિકેશનના ઉપલબ્ધ વિકલ્પો/ ચેનલ દ્વારા ઓછામાં ઓછી ત્રણ આગોતરી સૂચનાઓ આપશે, જેમાં પત્ર દ્વારા ઓછામાં ઓછી એક સૂચના શામેલ હશે.

નિયત તારીખ પછી, RE દ્વારા, અગાઉથી જાણ કરી હોવા છતાં હજુ સુધી જરૂરિયાતોનું પાલન કર્યું ના હોય એવા ગ્રાહકોને યોગ્ય અંતરાલ પર ઓછામાં ઓછા ત્રણ રિમાઇન્ડર આપવામાં આવશે, જેમાં પત્ર દ્વારા ઓછામાં ઓછું એક રિમાઇન્ડર શામેલ હશે.

સૂચના પત્ર/ રિમાઇન્ડરમાં KYC અપડેટ કરવા, મદદ મેળવવા માટે એસ્કેવેશન મિકેનિઝમ, જો જરૂર પડે, અને સમયસર તેમની KYC અપડેટ કરવામાં નિષ્ફળતાના પરિણામો, જો કોઈ હોય, માટેની સમજવામાં સરળ સૂચનાઓ હોઈ શકે છે. જારી કરેલ આવી આગોતરી સૂચના/ રિમાઇન્ડર દરેક ગ્રાહક સામે RE ની સિસ્ટમમાં યોગ્ય રીતે રેકોર્ડ કરવામાં આવશે અને તેનો અમલ 01 જાન્યુઆરી, 2026 સુધીમાં કરવામાં આવશે."

જ્યારે કંપની ગ્રાહક દ્વારા માહિતી પ્રદાન ન કરવાને કારણે અને/અથવા અસહકારને કારણે યોગ્ય KYC પગલાં લેવામાં અસમર્થ હોય, તો કંપની ગ્રાહકને પોતાના નિર્ણયના કારણો સમજાવતી યોગ્ય નોટિસ જારી કર્યા પછી એકાઉન્ટ બંધ કરવાનું અથવા બિઝનેસ સંબંધને સમાપ્ત કરવાનું વિચારી શકે છે. આવા નિર્ણયોને વાજબી રીતે વરિષ્ઠ સ્તરે લેવા જોઈએ.

ગ્રાહકોને સલાહ આપવામાં આવશે કે PML નિયમોનું પાલન કરવા માટે, ગ્રાહક દ્વારા બિઝનેસ સંબંધ/એકાઉન્ટ-આધારિત સંબંધની સ્થાપનાના સમયે અને જરૂરિયાત મુજબ ત્યારબાદ સબમિટ કરેલા દસ્તાવેજોમાં કોઈપણ અપડેટના કિસ્સામાં, ગ્રાહકો આવા દસ્તાવેજોના અપડેટને કંપનીને સબમિટ કરશે. કંપનીના રેકોર્ડને અપડેટ કરવાના હેતુથી દસ્તાવેજો અપડેટ કર્યાના 30 દિવસની અંદર આ કરવાનું રહેશે.

5.2 જોખમનું મેનેજમેન્ટ

આ નીતિનો ઉદ્દેશ યોગ્ય પ્રક્રિયાઓ સ્થાપિત કરીને અને તેમના પ્રભાવી અમલીકરણને સુનિશ્ચિત કરીને એક પ્રભાવી KYC કાર્યક્રમ હોય એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે. KYC કાર્યક્રમના વૈધાનિક અનુપાલનને સુનિશ્ચિત કરવા માટે વહીવટી ઓફિસમાં તેમની દેખરેખ રાખતા અધિકારીઓ સહિત દૈનિક કામગીરી સાથે સંકળાયેલ અને ક્લાયન્ટ સાથે સંપર્કમાં આવતા અધિકારીઓ પાસે મેનેજમેન્ટની યોગ્ય જાણકારી, સિસ્ટમ અને કંટ્રોલ, ફરજોનું વિભાજન, તાલીમ અને અન્ય સંબંધિત બાબતો હોવી જરૂરી છે નીતિઓ અને પ્રક્રિયાઓને પ્રભાવી રીતે લાગુ કરવામાં આવે છે તેની ખાતરી કરવા માટે કંપનીમાં જવાબદારીઓ સ્પષ્ટપણે ફાળવવાની રહેશે.

બોર્ડ તેમના વર્તમાન અને નવા ગ્રાહકોની જોખમ પ્રોફાઇલ બનાવવાની પ્રક્રિયાઓ ઘડશે અને ટ્રાન્ઝેક્શન, એકાઉન્ટ અથવા બિઝનેસ સંબંધમાં સંકળાયેલ જોખમોને ધ્યાનમાં રાખીને વિવિધ મની લોન્ડરિંગ વિરોધી પગલાં લાગુ કરશે.

5.2.1 જોખમ આધારિત અભિગમ

SCL જોખમ-આધારિત અભિગમમાં નીચેનાનો સમાવેશ થશે:

- ગ્રાહકોને મૂલ્યાંકન અને જોખમની ધારણાના આધારે ઓછું, મધ્યમ અને ઉચ્ચ જોખમની કેટેગરી તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવશે.
- જોખમનું વર્ગીકરણ ગ્રાહકની ઓળખ, સામાજિક/નાણાંકીય સ્થિતિ, બિઝનેસ પ્રવૃત્તિની પ્રકૃતિ અને ક્લાયન્ટના બિઝનેસ વિશેની માહિતી અને તેમના સ્થાન વગેરે જેવા પરિમાણોના આધારે હાથ ધરવામાં આવશે. ગ્રાહકની ઓળખને ધ્યાનમાં રાખીને, ઓળખ દસ્તાવેજોને ઓનલાઇન અથવા જારીકર્તા ઓથોરિટી દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતી અન્ય સેવાઓ દ્વારા કન્ફર્મ કરવાની ક્ષમતાને પણ ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે.
- ફાઇનાન્શિયલ એક્શન ટાસ્ક ફોર્સ (FATF) દ્વારા એન્ટી મની લોન્ડરિંગ (AML) ધોરણો અને કોમ્પ્લેટિંગ ફાઇનાન્સિંગ ઓફ ટેરરિઝમ (CFT) ધોરણો પર જો કોઈ ભલામણો કરવામાં આવે, તો તેને પણ જોખમના મૂલ્યાંકનમાં ધ્યાનમાં લેવાના રહેશે.
- કંપનીએ FATF દ્વારા માંગવામાં આવતા દેશોના કુદરતી અને કાનૂની વ્યક્તિઓ (નાણાંકીય સંસ્થાઓ સહિત) સાથેના બિઝનેસ સંબંધો અને ટ્રાન્ઝેક્શન માટે જોખમોના પ્રભાવી અને પ્રમાણસર બહેતર ઉચિત ચકાસણી પગલાંઓ લાગુ કરવાના રહેશે.
- વિવિધ કેટેગરીના ગ્રાહકો પાસેથી સમયાંતરે એકત્રિત કરવામાં આવેલી અનુભવેલા જોખમને લગતી, કોઈપણ અન્ય માહિતી કોઈની નિજતાનું ઉલ્લંઘન કરતી નથી અને તે અહીં ઉલ્લેખિત કરી શકાય છે.

હાઉસિંગ/બિલ્ડર/પ્રોજેક્ટને લગતી લોનમાં શંકાસ્પદ ટ્રાન્ઝેક્શનની એક દૃષ્ટાંતરૂપ (પરંતુ સંપૂર્ણ નહીં) સૂચિ માર્ગદર્શનના હેતુ માટે પરિશિષ્ટ - II માં પ્રદાન કરવામાં આવેલ છે.

5.2.2 મની લોન્ડરિંગ અને ટેરરિસ્ટ ફાઇનાન્સિંગ સંબંધિત આંતરિક જોખમ મૂલ્યાંકન:-

એપ્રિલ 20, 2020 ના રોજ આરબીઆઇના પરિપત્રના સંદર્ભમાં, કંપનીએ ક્વાયન્ટ, દેશો અથવા ભૌગોલિક વિસ્તારો, પ્રોડક્ટ, સેવાઓ, ટ્રાન્ઝેક્શન અથવા ડિલિવરી ચેનલો વગેરે માટે પોતાના મની લોન્ડરિંગ અને આતંકવાદી ધિરાણના જોખમને ઓળખવા, તેનું મૂલ્યાંકન કરવા અને તેને ઘટાડવા પ્રભાવી પગલાં લેવા માટે સમયાંતરે 'મની લોન્ડરિંગ અને ટેરરિસ્ટ ફાઇનાન્સિંગ જોખમ મૂલ્યાંકન' ની ક્વાયન્ટ હાથ ધરવી જરૂરી છે.

5.3 ટ્રાન્ઝેક્શનની દેખરેખ

સતત દેખરેખ એ પ્રભાવી KYC પ્રક્રિયાઓનું એક આવશ્યક ઘટક છે. એકાઉન્ટની જોખમ પ્રોફાઇલ અને જોખમ સંવેદનશીલતાને ધ્યાનમાં લઈને ટ્રાન્ઝેક્શનની દેખરેખ અને તેની હદ નિર્ધારિત કરવામાં આવશે. ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા એકાઉન્ટ પર સઘન દેખરેખ રાખવામાં આવશે. SCL એ તમામ જટિલ અસામાન્ય રીતે મોટા ટ્રાન્ઝેક્શન અને તમામ અસામાન્ય પેટર્ન, જેના કોઈ સ્પષ્ટ આર્થિક કે દેખીતા કાર્યદેસર હેતુ નથી, તેના પર વિશેષ ધ્યાન આપશે. આ ઉપરાંત, જોખમ વર્ગીકરણની સમયાંતરે સમીક્ષાની એક પદ્ધતિ અમલમાં મૂકવાની રહેશે.

5.3.1 ટ્રાન્ઝેક્શનના રેકોર્ડની જાળવણી

ટ્રાન્ઝેક્શનનો યોગ્ય રેકોર્ડ જાળવવાની કંપનીની સિસ્ટમ PML નિયમોના નિયમ 3 સાથે વાંચવામાં આવતા PMLA ના સેક્શન 12 હેઠળની આવશ્યકતાને અનુરૂપ હોવી જોઈએ, જે નીચે દર્શાવેલ છે:

- દસ લાખ રૂપિયાથી વધુ મૂલ્યના અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષ તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શન;
- તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શનની હારમાળા, જેમાં દરેક ટ્રાન્ઝેક્શન એકબીજા સાથે અવિભાજ્ય રીતે જોડાયેલ હોય, અને દરેક ટ્રાન્ઝેક્શનનું એકલપંડે મૂલ્ય દસ લાખ રૂપિયા અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષથી ઓછું હોય, જ્યાં આવા તમામ ટ્રાન્ઝેક્શન એક મહિનાની અંદર થયા હોય અને માસિક કુલ દસ લાખ રૂપિયા અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષથી વધી જાય
- નોન-પ્રોફિટ સંસ્થાઓ દ્વારા પ્રાપ્ત થતા દસ લાખ રૂપિયા અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષ તમામ ટ્રાન્ઝેક્શન;
- તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શન (નિયમ 3 (c) ના સંદર્ભમાં), જેમાં ટ્રાન્ઝેક્શન કરતી વખતે બનાવટી અથવા નક્વી ચલણી નોટો અથવા બેંક નોટનો અસલ તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા જ્યાં મૂલ્યવાન જામીનગીરી અથવા દસ્તાવેજમાં કોઈપણ છેતરપીંડી થઈ હોય, તેની જાણ આગામી મહિનાના 15th દિવસ સુધીમાં કરવાની હોય છે.
- તમામ શંકાસ્પદ ટ્રાન્ઝેક્શન કે જે રોકડમાં અને નિયમ 3(1) (D) માં ઉલ્લેખિત મુજબ કર્યા હોય કે નહીં.

શાખાઓને ₹10 લાખ અને તેનાથી વધુના તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શન (ડિપોઝિટ અને ઉપાડ) નો યોગ્ય રેકોર્ડ જાળવવાનો રહેશે. આવા ટ્રાન્ઝેક્શન અને સંદિગ્ધ પ્રકૃતિના ટ્રાન્ઝેક્શન, જે રોકડમાં કરેલ હોય કે અન્યથા, તેની જાણ દર પખવાડિયે નિયંત્રણ/મુખ્ય ઓફિસને કરવાની રહેશે અથવા તેને સેન્ટ્રલ ડેટાબેઝમાંથી રિપોર્ટ તરીકે કાઢવાનો રહેશે.

5.3.2 રેકોર્ડમાં સમાવિષ્ટ નિર્દિષ્ટ માહિતી

ઉપર ઉલ્લેખિત રેકોર્ડમાં નીચેની માહિતી હોવી જોઈએ:-

- ટ્રાન્ઝેક્શનની પ્રકૃતિ;
- ટ્રાન્ઝેક્શનની રકમ અને તેને કરવામાં ઉપયોગમાં લીધેલ કરન્સી;
- ટ્રાન્ઝેક્શન થયાની તારીખ ; અને
- ટ્રાન્ઝેક્શનના પક્ષકારો.

5.3.3 રેકોર્ડની જાળવણી અને સાચવણી

ટ્રાન્ઝેક્શનનો યોગ્ય રેકોર્ડ જાળવવાની કંપનીની સિસ્ટમ PML નિયમોના નિયમ 3 સાથે વાંચવામાં આવતા PMLA ના સેક્શન 12 હેઠળની આવશ્યકતાને અનુરૂપ હોવી જોઈએ, જે નીચે દર્શાવેલ છે:

- દસ લાખ રૂપિયાથી વધુ મૂલ્યના અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષ તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શન
- તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શનની હારમાળા, જેમાં દરેક ટ્રાન્ઝેક્શન એકબીજા સાથે અવિભાજ્ય રીતે જોડાયેલ હોય, અને દરેક ટ્રાન્ઝેક્શનનું એકલપંડે મૂલ્ય દસ લાખ રૂપિયા અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષથી ઓછું હોય, જ્યાં આવા તમામ ટ્રાન્ઝેક્શન એક મહિનાની અંદર થયા હોય અને માસિક કુલ દસ લાખ રૂપિયા અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષથી વધી જાય
- નોન-પ્રોફિટ સંસ્થાઓ દ્વારા પ્રાપ્ત થતા દસ લાખ રૂપિયા અથવા વિદેશી ચલણમાં તેના સમકક્ષ તમામ ટ્રાન્ઝેક્શન;
- તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શન (નિયમ 3 (c) ના સંદર્ભમાં), જેમાં ટ્રાન્ઝેક્શન કરતી વખતે બનાવટી અથવા નકલી ચલણી નોટો અથવા બેંક નોટનો અસલ તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા જ્યાં મૂલ્યવાન જામીનગીરી અથવા દસ્તાવેજમાં કોઈપણ છેતરપીંડી થઈ હોય, તેની જાણ આગામી મહિનાના 15th દિવસ સુધીમાં કરવાની હોય છે.
- તમામ શંકાસ્પદ ટ્રાન્ઝેક્શન કે જે રોકડમાં અને નિયમ 3(1) (D) માં ઉલ્લેખિત મુજબ કર્યા હોય કે નહીં.

શાખાઓને ₹10 લાખ અને તેનાથી વધુના તમામ રોકડ ટ્રાન્ઝેક્શન (ડિપોઝિટ અને ઉપાડ) નો યોગ્ય રેકોર્ડ જાળવવાનો રહેશે. આવા ટ્રાન્ઝેક્શન અને સંદિગ્ધ પ્રકૃતિના ટ્રાન્ઝેક્શન, જે રોકડમાં કરેલ હોય કે અન્યથા, તેની જાણ દર પખવાડિયે નિયંત્રણ/મુખ્ય ઓફિસને કરવાની રહેશે અથવા તેને સેન્ટ્રલ ડેટાબેઝમાંથી રિપોર્ટ તરીકે કાઢવાનો રહેશે.

PMLA ના નિયમોના નિયમ 3 મુજબ ઉપર દર્શાવેલા રેકોર્ડ નીચેની માહિતી શામેલ છે:-

- ટ્રાન્ઝેક્શનની પ્રકૃતિ;
- ટ્રાન્ઝેક્શનની રકમ અને તેને કરવામાં ઉપયોગમાં લીધેલ કરન્સી;
- ટ્રાન્ઝેક્શન થયાની તારીખ ; અને
- ટ્રાન્ઝેક્શનના પક્ષકારો.

5.3.4 મુખ્ય અધિકારી

SCL એ સિનીયર મેનેજમેન્ટ સ્તરના અધિકારીની નિમણૂક કરી શકે છે, જેને 'મુખ્ય અધિકારી' તરીકે નિયુક્ત કરવામાં

આવશે. આ રીતે નિયુક્ત મુખ્ય અધિકારી (PO) નું નામ, તેમનો હોદ્દો અને સમયાંતરે ફેરફારો સહિતના એડ્રેસની જાણ મહેરબાની કરીને FIU-IND ના ડાયરેક્ટર અને રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટીને કરવાની રહેશે. મુખ્ય અધિકારી SCL ની હેડ/કોર્પોરેટ ઓફિસમાં સ્થિત હશે અને તમામ ટ્રાન્ઝેક્શનની દેખરેખ અને રિપોર્ટિંગ તેમજ કાયદા હેઠળ જરૂરી માહિતીને શેર કરવા માટે જવાબદાર રહેશે. તેઓ અમલીકરણ એજન્સીઓ, SCL અને મની લોન્ડરિંગ અને આતંકવાદી ધિરાણ સામે લડતમાં સંકળાયેલ અન્ય કોઈપણ સંસ્થા સાથે ગાઢ સંપર્ક જાળવશે.

કલેક્શન, ઓપરેશન્સ, ક્રેડિટ અને FCU અથવા અન્ય કોઈપણ વિભાગમાંથી મળેલા પ્રતિસાદના આધારે, PO એ સુનિશ્ચિત કરશે કે FIU-ઇન્ડિયામાં વર્તમાન PMLA દિશાનિર્દેશો અનુસાર STR/CTR/CCR દાખલ કરાય અને ફાઇલ થાય.

PMLA હેઠળ ફાઇનાન્શિયલ ઇન્ટેલિજન્સ યુનિટ – ઇન્ડિયા (FIU-IND) ના ડાયરેક્ટરને માહિતી આપવી અને ફોરેન એકાઉન્ટ ટેક્સ કમ્પ્લાયન્સ એક્ટ (FATCA) અને કોમન રિપોર્ટિંગ સ્ટાન્ડર્ડ્સ (CRS) હેઠળ રિપોર્ટિંગની જરૂરિયાત

નીચે જણાવેલ એડ્રેસ પર માહિતી પ્રદાન કરવાની રહેશે ડાયરેક્ટર, FIU-IND (ફાઇનાન્શિયલ ઇન્ટેલિજન્સ યુનિટ- ઇન્ડિયા), 6th ફ્લોર, હોટલ સમ્રાટ, ચાણક્યપુરી, નવી દિલ્હી-110021.

કંપની રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટી દ્વારા સમયાંતરે આપવામાં આવતી સલાહ મુજબ PMLA, FATCA અને CRS હેઠળ રિપોર્ટિંગની જરૂરિયાતનું પાલન કરવા માટે તમામ જરૂરી પગલાં પણ લેશે.

5.3.5 ગુપ્તતા સંબંધિત જવાબદારીઓ અને માહિતી શેર કરવી:

- કંપની એ RE અને ગ્રાહક વચ્ચેના કરાર સંબંધમાંથી ઉદ્ભવતી ગ્રાહકની માહિતી અંગે ગુપ્તતા જાળવશે.
- ગ્રાહકની સ્પષ્ટ પરવાનગી વિના કોસ સેલિંગના હેતુ માટે અથવા અન્ય કોઈપણ હેતુ માટે તેમની માહિતી અને વિગતો જાહેર કરવામાં આવશે નહીં.
- સરકાર અને અન્ય એજન્સીઓ તરફથી ડેટા/માહિતી માટેની વિનંતીઓને ધ્યાનમાં લેતી વખતે, કંપનીએ પોતાને સંતુષ્ટ કરવાનું રહેશે કે માંગવામાં આવતી માહિતી આવી પ્રકૃતિની નથી કે જે ટ્રાન્ઝેક્શનમાં ગુપ્તતા સંબંધિત કાયદાઓની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરે.
- ઉક્ત નિયમના અપવાદ નીચે મુજબ હશે:
 - જ્યાં જાહેર કરવું કાયદાકીય રીતે ફરજિયાત હોય
 - જ્યાં લોકો પ્રત્યેની ફરજને કારણે જાહેર કરવાનું હોય,
 - RE ના હિત માટે જાહેર કરવું જરૂરી હોય અને
 - જ્યાં ગ્રાહકની સ્પષ્ટ અથવા ગર્ભિત સંમતિથી જાહેર કરવામાં આવ્યું હોય.

5.4 C-KYC ઓથોરિટી સાથે રજિસ્ટ્રેશન

સમ્માન કેપિટલ લિમિટેડ (અગાઉ ઇન્ડિયાબુલ્સ હાઉસિંગ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ તરીકે ઓળખાતી) એ CERSAI ની C-KYC ઓથોરિટી સાથે યોગ્ય રીતે રજિસ્ટર્ડ સંસ્થા છે. ઉપરોક્ત ઓથોરિટીની માર્ગદર્શિકા તેમજ રેગ્યુલેટરના નિર્દેશો મુજબ, અમે રજિસ્ટર્ડ અને રિપોર્ટિંગ સંસ્થા તરીકે. SCL એ કોઈ ગ્રાહકની યોગ્ય ચકાસણી પ્રક્રિયા (CDD) દ્વારા તમામ KYC દસ્તાવેજોને સ્વીકાર્યા અને યોગ્ય રીતે બોર્ડ પર લીધા પછી ગ્રાહકોના KYC દસ્તાવેજોને રજિસ્ટર કરવા જરૂરી છે, ઉપરોક્ત ઓથોરિટી સમક્ષ તેમના KYC ડેટા/માહિતી અપલોડ કરવા જોઈએ. ડેટા અપલોડ કર્યા પછી જનરેટ થયેલ KYC ઓળખકર્તા ગ્રાહકને જણાવવાનું રહેશે.

ગ્રાહકનો અપડેટ કરેલ KYC ડેટા લાગુ CDD નિયમો અનુસાર, જ્યારે જરૂરી હોય ત્યારે, અપલોડ કરવાનો રહેશે.

6 ગ્રાહકને પ્રશિક્ષણ

કંપનીએ KYC કાર્યક્રમના ઉદ્દેશો વિશે ગ્રાહકને શિક્ષિત કરવા માટે પર્યાપ્ત પગલાં લેવા જોઈએ, ખાસ કરીને ગ્રાહકો પાસેથી સંવેદનશીલ અથવા વ્યક્તિગત માહિતી મેળવતી વખતે.

7 નવી ટેકનોલોજી

SCL ગુમતાની તરફેણ કરતા ઓનલાઇન ટ્રાન્ઝેક્શન સહિતની નવી અથવા વિકસતી ટેકનોલોજીથી ઉદ્ભવતા કોઈપણ મની લોન્ડરિંગને લગતા જોખમો પર વિશેષ ધ્યાન આપશે, અને જો જરૂરી હોય તો મની લોન્ડરિંગ યોજનાઓમાં તેમના ઉપયોગને રોકવા માટે પગલાં લેશે.

8 નીતિના મુખ્ય તત્વો:

સંક્ષિપ્ત શબ્દો	વિગતો
ALCO	સંપત્તિ જવાબદારી સમિતિ
AML	મની લોન્ડરિંગ વિરોધી
BO	લાભદાયી માલિક
CDD	ગ્રાહકની ઉચિત ચકાસણી
CFT	આતંકવાદ માટે ધિરાણ સામેની લડત
CRA	ક્રોમન રિપોર્ટિંગ સ્ટાન્ડર્ડ્સ
FATF	ફાઇનાન્શિયલ એક્શન ટાસ્ક ફોર્સ
FIU-IND	ફાઇનાન્શિયલ ઇન્ટેલિજન્સ-ઇન્ડિયા
NBFC	નોન-બેન્કિંગ ફાઇનાન્શિયલ કંપની
KYC	તમારા ગ્રાહકને જાણો
OVD	અધિકૃત રીતે માન્ય દસ્તાવેજ
PAN	પર્મનન્ટ એકાઉન્ટ નંબર
PEP	રાજકારણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓ
PML/PMLA	પ્રિવેન્શન ઓફ મની લોન્ડરિંગ એક્ટ, 2002

નોંધ: OVD એટલે પાસપોર્ટ, ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ, આધાર નંબર હોવાનો પુરાવો, ભારતના ચૂંટણી પંચ દ્વારા જારી કરાયેલ મતદાર ઓળખ કાર્ડ, રાજ્ય સરકારના અધિકારી દ્વારા યોજ્ય રીતે સહી કરેલ NREGA દ્વારા જારી કરાયેલ જોબ કાર્ડ, રાષ્ટ્રીય જનસંખ્યા રજિસ્ટર દ્વારા જારી કરાયેલ નામ, એંડ્રેસની વિગતો ધરાવતો પત્ર અથવા જેમાં રેગ્યુલેટર સાથે પરામર્શ કરીને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત અન્ય કોઈપણ દસ્તાવેજ.

સ્પષ્ટીકરણ 1: - આ કલમના હેતુ માટે, કોઈ દસ્તાવેજને OVD માનવામાં આવશે પછી ભલે તેને જારી કર્યા પછી નામમાં ફેરફાર થયેલ હોય, એ શરતે કે તેની સાથે નામના આ ફેરફારની જાણ કરતું રાજ્ય સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ લખ્મ પ્રમાણપત્ર અથવા ગેઝેટ નોટિફિકેશન પ્રદાન કરેલ હોય

પરિશિષ્ટ -1

ગ્રાહક ઓળખ પ્રક્રિયા

અનુ.નં.	વર્ગ	દસ્તાવેજો
1.	વ્યક્તિગત-નિવાસી/બિન-નિવાસી ; માલિક ; ભાગીદાર, ડાયરેક્ટર, કર્મચારી, મેનેજર, ટ્રસ્ટી વગેરે જેવા. કાનૂની સંસ્થા વતી ટ્રાન્ઝેક્શન કરવા માટે એટર્ની ધરાવતા લોકો	<p>a) નવા ગ્રાહકની સ્વીકૃતિ સમયે PAN અથવા ફોર્મ 60. અને</p> <p>b) અધિકૃત રીતે માન્ય દસ્તાવેજ (OVD) ની એક પ્રમાણિત કોપી * (નીચે આપેલ નોંધ 1 જુઓ). OVD ની સૂચિ:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) પાસપોર્ટ 2) ડ્રાઇવિંગ લાયસન્સ 3) ભારતના ચૂંટણી પંચ દ્વારા જારી કરાયેલ મતદાર ઓળખ કાર્ડ 4) આધાર નંબર હોવાનો પુરાવો** 5) રાજ્ય સરકારના અધિકારી દ્વારા યોગ્ય રીતે સહી કરેલું NREGA દ્વારા જારી કરાયેલ જોબ કાર્ડ 6) રાષ્ટ્રીય જનસંખ્યા રજિસ્ટર દ્વારા જારી કરાયેલ નામ, એડ્રેસની વિગતો ધરાવતો પત્ર <p>અને</p> <p>c) તાજેતરનો એક ફોટો;</p> <p>d) આધાર નંબર (માત્ર જ્યાં ગ્રાહક કોઈપણ પ્રકારની સબસિડીનો લાભ લેવા માંગતા હોય).</p>

2.	એકલ માલિકી પેઢી	<p>માલિક માટે ઉપરોક્ત કેટેગરી 1 માં જણાવ્યા મુજબના દસ્તાવેજો ઉપરાંત, માલિકીની પેઢીના નામે બિઝનેસ/ પ્રવૃત્તિના પુરાવા તરીકે નીચેનામાંથી કોઈપણ બે દસ્તાવેજો પણ મેળવવાના રહેશે:-</p> <p>(a) ઉદ્યમ રજિસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ (URC) સહિત રજિસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ.</p> <p>(b) નગરપાલિકા અધિકારીઓ દ્વારા જારી કરાયેલ સર્ટિફિકેટ/લાઇસન્સ, જે દુકાન અને સ્થાપના અધિનિયમ અંતર્ગત હોય.</p> <p>(c) સેલ્સ અને ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન.</p> <p>(d) CST/VAT/GST સર્ટિફિકેટ (પ્રોવિઝનલ/ફાઇનલ).</p> <p>(e) સેલ્સ ટેક્સ/ પ્રોફેશનલ ઓથોરિટી દ્વારા જારી કરાયેલ સર્ટિફિકેટ/રજિસ્ટ્રેશન દસ્તાવેજ.</p> <p>(f) DCFT ની ઓફિસ દ્વારા સંબંધિત માલિકી ધારકને જારી કરવામાં આવેલ IEC (ઇમ્પોર્ટર એક્સપોર્ટર કોડ).</p> <p>(g) કાયદા હેઠળ સ્થાપિત કોઈપણ પ્રોફેશનલ સંસ્થા દ્વારા સંબંધિત માલિકી ધારકના નામે જારી કરાયેલ લાઇસન્સ/પ્રેક્ટિસનું સર્ટિફિકેટ.</p> <p>(h) સંપૂર્ણ ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન (માત્ર સ્વીકૃતિ જ નહીં), જે એકમાત્ર માલિકના નામે હોય, જ્યાં પેઢીની આવક પ્રતિબિંબિત થાય, જેને ઇન્કમ ટેક્સ ઓથોરિટી દ્વારા યોગ્ય રીતે પ્રમાણિત/ સ્વીકૃતિ આપવામાં આવી હોય.</p> <p>(i) વીજળી, પાણી અને લેન્ડલાઇન ટેલિફોન જેવા યુટિલિટી બિલ. જો આવા બે દસ્તાવેજો પ્રદાન કરવું શક્ય ના હોય તેવા કિસ્સાઓમાં, ઉપરોક્ત કોઈપણ એક દસ્તાવેજને બિઝનેસ/પ્રવૃત્તિના પુરાવા તરીકે સ્વીકારી શકાય છે.</p>
		<p>ઉપરાંત, કોન્ટ્રેક્ટ પોઇન્ટનું વેરિફિકેશન હાથ ધરવું અને આવી અન્ય માહિતી અને સ્પષ્ટતા એકત્રિત કરવી, જે આવી પેઢીના અસ્તિત્વને સ્થાપિત કરવા માટે જરૂરી હોય, અને સંબંધિત માલિકી ધારકના એડ્રેસ પરથી બિઝનેસ પ્રવૃત્તિને વેરિફાઇ કરવી જરૂરી છે.</p>
3.	કંપની	<p>a) સ્થાપનાના સર્ટિફિકેટની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>b) મેમોરેન્ડમ અને આર્ટિકલ ઓફ એસોસિએશનની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>c) PAN ની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>d) બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટરના ઠરાવની પ્રમાણિત કોપી અને તેના મેનેજર, અધિકારીઓ અથવા કર્મચારીઓને તેના વતી વ્યવહાર કરવા માટે અપાયેલ પાવર ઓફ એટર્ની અને</p> <p>e) પોતાના વતી ટ્રાન્ઝેક્શન કરવા માટે એટર્ની ધરાવતા વ્યક્તિઓ માટે ઉપર કેટેગરી 1 માં ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો.</p>

4.	ભાગીદારી પેઢી	<p>a) ભારતીય ભાગીદારી અધિનિયમ/મર્યાદિત જવાબદારી ભાગીદારી અધિનિયમ હેઠળ રજિસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>b) ભાગીદારી કરારની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>c) PAN ની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>d) પોતાના વતી ટ્રાન્ઝેક્શન કરવા માટે એટર્ની ધરાવતા વ્યક્તિઓ માટે ઉપર કેટેગરી 1 માં ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો.</p> <p>e) તમામ ભાગીદારોના નામો, અને રજિસ્ટર્ડ ઓફિસનું એડ્રેસ અને તેના બિઝનેસનું મુખ્ય સ્થાન, જો તે અલગ હોય</p>
5.	ટ્રસ્ટ અને ફાઉન્ડેશન	<p>a) રજિસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>b) ટ્રસ્ટ ડીડની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>c) PAN અથવા ફોર્મ 60 ની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>d) પોતાના વતી ટ્રાન્ઝેક્શન કરવા માટે એટર્ની ધરાવતા વ્યક્તિઓ માટે ઉપર કેટેગરી 1 માં ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો.</p>
6.	અસંગઠિત સંઘ (રજિસ્ટર્ડ ના હોય તેવા ટ્રસ્ટ/ભાગીદારી પેઢી સહિત) અથવા વ્યક્તિઓનું મંડળ (સોસાયટી સહિત)	<p>a) આવા સંગઠન અથવા વ્યક્તિઓના મંડળની મેનેજિંગ બોડીના ઠરાવની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>b) તેના વતી વ્યવહાર કરવા માટે તેમને આપવામાં આવેલ પાવર ઓફ એટર્નીની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>c) PAN અથવા ફોર્મ 60 ની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>d) પોતાના વતી ટ્રાન્ઝેક્શન કરવા માટે એટર્ની ધરાવતા વ્યક્તિઓ માટે ઉપર કેટેગરી 1 માં ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો;</p> <p>e) આવા સંગઠન અથવા વ્યક્તિઓના મંડળના કાનૂની અસ્તિત્વને સામૂહિક રીતે સ્થાપિત કરવા માટે કંપની દ્વારા જરૂરી હોય તેવી માહિતી.</p>
7.	ન્યાયિક વ્યક્તિઓ, વિશેષરૂપે ઉપર કવર ના થયા હોય જેમ કે સરકાર અથવા તેના વિભાગો, સોસાયટીઓ, યુનિવર્સિટીઓ અને સ્થાનિક સંસ્થાઓ જેમ કે ગ્રામ પંચાયતો,	<p>a) કોઈ સંસ્થા વતી કાર્ય કરવા માટે અધિકૃત વ્યક્તિનું નામ દર્શાવતા દસ્તાવેજની પ્રમાણિત કોપી;</p> <p>b) પોતાના વતી ટ્રાન્ઝેક્શન કરવા માટે એટર્ની ધરાવતા વ્યક્તિઓ માટે ઉપર કેટેગરી 1 માં ઉલ્લેખિત દસ્તાવેજો</p>

* પ્રમાણિત કોપી મેળવવાનો અર્થ એ છે કે ક્લાયન્ટ દ્વારા પ્રદાન કરેલ OVD ની કોપી સાથે અસલની તુલના કરવી અને કંપનીના અધિકૃત અધિકારી દ્વારા કોપી પર તે નોંધ કરવી.

** સબસિડીનો કોઈ લાભ ન મેળવવાનો હોય ત્યારે કંપનીને આધાર હોવાનો પુરાવો સબમિટ કરતી વખતે, ગ્રાહકનો આધાર નંબર ભૂંસવો કે તેને ઢાંકી દેવો જરૂરી છે.

નોંધ 1: - ક્લાયન્ટ દ્વારા પ્રદાન કરેલ અધિકૃત માન્ય દસ્તાવેજના કિસ્સામાં, એડ્રેસ અપડેટ કરેલ ના હોય, તો નીચેના

દસ્તાવેજોને ઍડ્રેસના પુરાવા તરીકે મર્યાદિત હેતુ માટે અધિકૃત માન્ય દસ્તાવેજ તરીકે માનવામાં આવશે:-

- (a) કોઈપણ યુટિલિટી સર્વિસ પ્રદાતાનું, બે મહિનાથી વધુ જૂનું ન હોય તેવું બિલ (વીજળી, ટેલિફોન, પોસ્ટ-પેઇડ મોબાઇલ ફોન, પાઇપ ગેસ, પાણીનું બિલ);
- (b) સંપત્તિ અથવા નગર નિગમની ટેક્સ રસીદ;
- (c) જો સરકારી વિભાગો અથવા જાહેર ક્ષેત્રના ઉપક્રમો દ્વારા નિવૃત્ત કર્મચારીઓને જારી કરવામાં આવેલ પેન્શન અથવા ફેમિલી પેન્શન ચુકવણી ઓર્ડર (PPOs) સરનામું ધરાવતા હોય તો તે;
- (d) રાજ્ય સરકાર અથવા કેન્દ્ર સરકારના વિભાગો, વૈધાનિક અથવા નિયમનકારી સંસ્થાઓ, જાહેર ક્ષેત્રના ઉપક્રમો, શેડ્યૂલ્ડ કમર્શિયલ બેંકો, નાણાંકીય સંસ્થાઓ અને લિસ્ટેડ કંપનીઓ દ્વારા જારી કરાયેલ નિયોક્તા તરફથી આવાસની ફાળવણીનો પત્ર અને સત્તાવાર આવાસ ફાળવણી કરનાર આવા નિયોક્તાઓ સાથે ભાડાનો એગ્રીમેન્ટ;
- (e) ગ્રાહકો, જેઓ નબળી આર્થિક પૃષ્ઠભૂમિ ધરાવતા હોય અથવા EWS કેટેગરીના હોય, ભાડાના ઘરમાં રહેતા હોય, તેમના માટે ગ્રાહકને સ્વીકારતી વખતે ભાડાના એગ્રીમેન્ટની કોપી સ્વીકારવામાં આવશે, એ શરતે કે ગ્રાહક પછીની તારીખે અપડેટ કરેલ OVD સબમિટ કરવાનું વચન આપે અને અરજી કરેલી લોનની રકમ પ્રાયોરિટી સેક્ટર લોનની ઉપલી મર્યાદાથી વધુ ન હોવી જોઈએ. ઍડ્રેસના પુરાવાની સ્વીકૃતિમાં ઉપરોક્ત છૂટ માત્ર સમાજના વંચિત વર્ગના વ્યક્તિઓને નાણાંકીય સમાવેશની સુવિધા માટે આપવામાં આવે છે.

નોંધનીય છે કે ગ્રાહકે ઉપરોક્ત દસ્તાવેજો સબમિટ કર્યાના ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર, વર્તમાન ઍડ્રેસ સાથે અપડેટ કરેલ અધિકૃત રીતે માન્ય દસ્તાવેજ સબમિટ કરવાના રહેશે.

નોંધ:- જ્યારે ગ્રાહક પોતાનો આધાર નંબર સબમિટ કરે છે અને વર્તમાન ઍડ્રેસ પ્રદાન કરવા માંગે, જે સેન્ટ્રલ આઇડેન્ટિટી ડેટા રિપોઝિટરીમાં ઉપલબ્ધ ઓળખની માહિતી મુજબના ઍડ્રેસથી અલગ હોય, તો તે કંપનીને આ માટે સ્વ-ઘોષણા આપી શકે છે.

પરિશિષ્ટ - II

બિલ્ડર/પ્રોજેક્ટ લોન સંબંધિત શંકાસ્પદ ટ્રાન્ઝેક્શનની દૃષ્ટાંતરૂપ સૂચિ

- પ્રોજેક્ટની કુલ કિંમતની તુલનામાં નાની લોન માટે બિલ્ડર દ્વારા કંપનીનો સંપર્ક કરવો;
- બિલ્ડર પ્રોજેક્ટ માટે ફંડના સ્ત્રોતોને સમજાવવામાં અસમર્થ હોય;
- વિવિધ ઓથોરિટીની સંમતિ/મંજૂરીઓ બનાવટી હોવાનું સાબિત થાય અથવા જો એવું લાગે કે ક્લાયન્ટ જરૂરી સરકારી મંજૂરીઓ/ ફાઇલિંગ વગેરે મેળવવા માંગતા નથી.;
- મેનેજમેન્ટ અજાણ્યા અથવા અયોગ્ય વ્યક્તિ(ઓ) ની સૂચનાઓ અનુસાર કાર્ય કરતું હોય એવું લાગે છે.
- બિઝનેસના કદ અથવા પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને કર્મચારીઓની સંખ્યા અથવા માળખું (ઉદાહરણ તરીકે કંપનીનું ટર્નઓવર કર્મચારીઓની સંખ્યા અને ઉપયોગમાં લેવાતી સંપત્તિઓને ધ્યાનમાં લેતા ગેરવાજબી રીતે વધારે છે).
- વિવિધ ન્યાયિક અધિકારક્ષેત્રમાં કામગીરી ધરાવતા ક્લાયન્ટ કે જેની પાસે પર્યાપ્ત કેન્દ્રિય કોર્પોરેટ દેખરેખ ના હોય.
- કાનૂની ગોઠવણ કરવા અંગેની સલાહ, જેનો ઉપયોગ માલિકી અથવા વાસ્તવિક આર્થિક હેતુને છુપાવવા (ટ્રસ્ટ, કંપનીઓની સ્થાપના કરવી અથવા નામ/કોર્પોરેટ સીટ અથવા અન્ય જટિલ ગ્રુપ સ્ટ્રક્ચરમાં ફેરફાર સહિત) માટે થઈ શકે છે.
- રોકડમાં અથવા સરળતાથી ટ્રાન્સફર કરી શકાય તેવી સંપત્તિના મોટા પ્રમાણમાં ટ્રાન્ઝેક્શન ધરાવતી સંસ્થાઓ, જેમાં સંદિગ્ધ રીતે ગેરકાયદેસર ફંડનો ઉપયોગ થઈ શકે.

હાઉસિંગ લોન સંબંધિત શંકાસ્પદ ટ્રાન્ઝેક્શનની દૃષ્ટાંતરૂપ સૂચિ

- ગ્રાહક માહિતી, ડેટા, દસ્તાવેજો પ્રદાન કરવા માટે અચકાય;
- ક્લાયન્ટના કાનૂની માળખામાં અસંખ્ય વખત બદલાવ કરવામાં આવ્યો હોય (નામમાં ફેરફારો, માલિકી ટ્રાન્સફર, કોર્પોરેટ સીટમાં ફેરફાર);
- બિનજરૂરી રીતે જટિલ ક્લાયન્ટ સ્ટ્રક્ચર;
- સ્થાપિત બિઝનેસ પ્રોફાઇલની બહાર થતા એકલ અથવા વિવિધ ટ્રાન્ઝેક્શન, અને અપેક્ષિત પ્રવૃત્તિઓ/ટ્રાન્ઝેક્શન સ્પષ્ટ ના હોય;
- ખોટા દસ્તાવેજો, ડેટા, લોનનો હેતુ, એકાઉન્ટની વિગતો સબમિટ કરવી;
- પ્રારંભિક યોગદાન કરવામાં આવ્યું હોય તે ફંડના સ્ત્રોતની વિગતો આપવાનું નકારે, ફંડના સ્ત્રોતો સંદિગ્ધ હોય વગેરે.;
- વ્યક્તિગત રીતે મળવાની અનિચ્છા હોય, વાજબી કારણો વિના થર્ડ પાર્ટી/પાવર ઓફ એટર્ની હોલ્ડર દ્વારા રજૂઆત કરે;
- કંપનીની કોઈ બ્રાંચ/ઓફિસનો સંપર્ક કરવો કે જે લોન એપ્લિકેશનમાં પ્રદાન કરેલ ગ્રાહકના રહેઠાણ કે બિઝનેસ એડ્રેસથી દૂર હોય, જ્યારે આપેલ એડ્રેસની નજીક કંપનીની બ્રાંચ/ઓફિસ હોય;
- એકાઉન્ટ/વિવિધ એકાઉન્ટના સ્ટેટમેન્ટમાં રહેલ અનેક ટ્રાન્સફરની સ્પષ્ટતા કે સમજૂતી આપવામાં અસમર્થ હોય;
- યોગ્ય કારણો આપ્યા વિના અસંબંધિત થર્ડ-પાર્ટી એકાઉન્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ પ્રારંભિક યોગદાન;
- લોનની રકમના અંતિમ ઉપયોગના યોગ્ય કારણો વિના, ટોપ-અપ લોન અને/અથવા ઇક્વિટી લોન મેળવવી;

- l. લોનની મંજૂરી માટે સંદિગ્ધ સાધનોનું સૂચન કરવું;
- m. જ્યાં ટ્રાન્ઝેક્શન આર્થિક રીતે અર્થસભર ના હોય;
- n. અજાણ્યા સ્રોત સાથે અસાધારણ નાણાકીય ટ્રાન્ઝેક્શન;
- o. બિન-સંબંધિત અથવા અજાણી થર્ડ પાર્ટીઓ પાસેથી મળેલી ચુકવણીઓ અને ફીની રોકડમાં ચુકવણી, જ્યાં આ ચુકવણીની સામાન્ય પદ્ધતિ ન હોય;
- p. લોનના વાસ્તવિક લાભાર્થી અને ખરીદવામાં આવતા ફ્લેટ અંગે વાજબી શંકાઓ હોય;
- q. બનાવટી બેંક એકાઉન્ટ ખોલાવીને લોનની રકમ મેળવવી;
- r. ધિરાણ માટેની પ્રોપર્ટી/રહેણાંક એકમને અગાઉ ફંડ આપવામાં આવેલ અને તે બાકી છે તેની સંપૂર્ણ જાણ હોવા છતાં લોન માટે અરજી કરવી;
- s. વેચાણ માટેના એગ્રીમેન્ટમાં ઉલ્લેખિત વેચાણ એકમ ખરીદી કરેલ એરિયામાં જે વાસ્તવિક હોય તેના કરતાં અસામાન્ય રીતે વધુ/ઓછું હોય;
- t. એક જ પ્રોપર્ટી/રહેણાંક એકમ માટે વિવિધ ફંડ મેળવવા;
- u. ટ્રાન્ઝેક્શન સાથે કોઈ સંબંધ ન ધરાવતા થર્ડ પાર્ટીની તરફેણમાં ચુકવણી માટેની વિનંતી;
- v. ગ્રાહક દ્વારા લોનની રકમના ઉપયોગ પર વિકેતા/બિલ્ડર/ડેવલપર/બ્રોકર/એજન્ટ વગેરે દ્વારા આંખ આડા કાન કરવા અને તેનો ઉપયોગ નિર્ધારિત હેતુ સિવાય અન્ય હેતુ માટે કરવો;
- w. NGO/ચેરિટેબલ ઓર્ગેનાઇઝેશન/ સ્મોલ/મીડિયમ એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ (SME)/સેલ્ફ હેલ્પ ગ્રુપ (SHG)/માઇક્રો ફાઇનાન્સ ગ્રુપ (MFG) સહિતના વિવિધ ફંડ/ધિરાણ;
- x. એડ્રેસ બદલવા માટેની વારંવાર વિનંતીઓ;
- y. ચુકવણી કરેલ વધારાની રકમને રિફંડ કરવાની વિનંતી સાથે હપ્તાઓની વધારે પડતી ચુકવણી;
- z. રિયલ એસ્ટેટમાં અપેક્ષા કરતાં ઊંચા/નીચા ભાવે રોકાણ;
- aa. બેરર શેરને મંજૂરી આપનાર દેશોમાં સ્થિત ક્લાયન્ટ.